

15 2021eko negua

Lege Gordailua / Depósito Legal: SS-1471-2012

kalerainfo

BAKEA ETA ASKATASUNA IRABAZTERA





Lege Gordailua

Depósito legal

SS-1471-2012

Euskal Presoen Aldeko Batzordea
 Zuatzu, easo eraikina, 4 behean.
 20018 Donostia, Euskal Herria.

www.kalerakalera.eus

Aurkibidea

Oso latza izan da	4
Mobilizazioak	10
Harremanak egonkortuz	14
COVIDarekin espetxeetan urtebetetzez	16
Euskal presoak errekorren liburuan	20
Instituzioak, eragileak eta herri ekimenak	23
Permisos de salida, terceros grados y libertad condicional. ¿Por qué no?	26
Epaitegiatik eta ebazpen judizialak	40
Premiazkoa delako	46
Espetxe eta deserritik	48
Presoak kalean	50
Presoen egoera eta helbideak	51

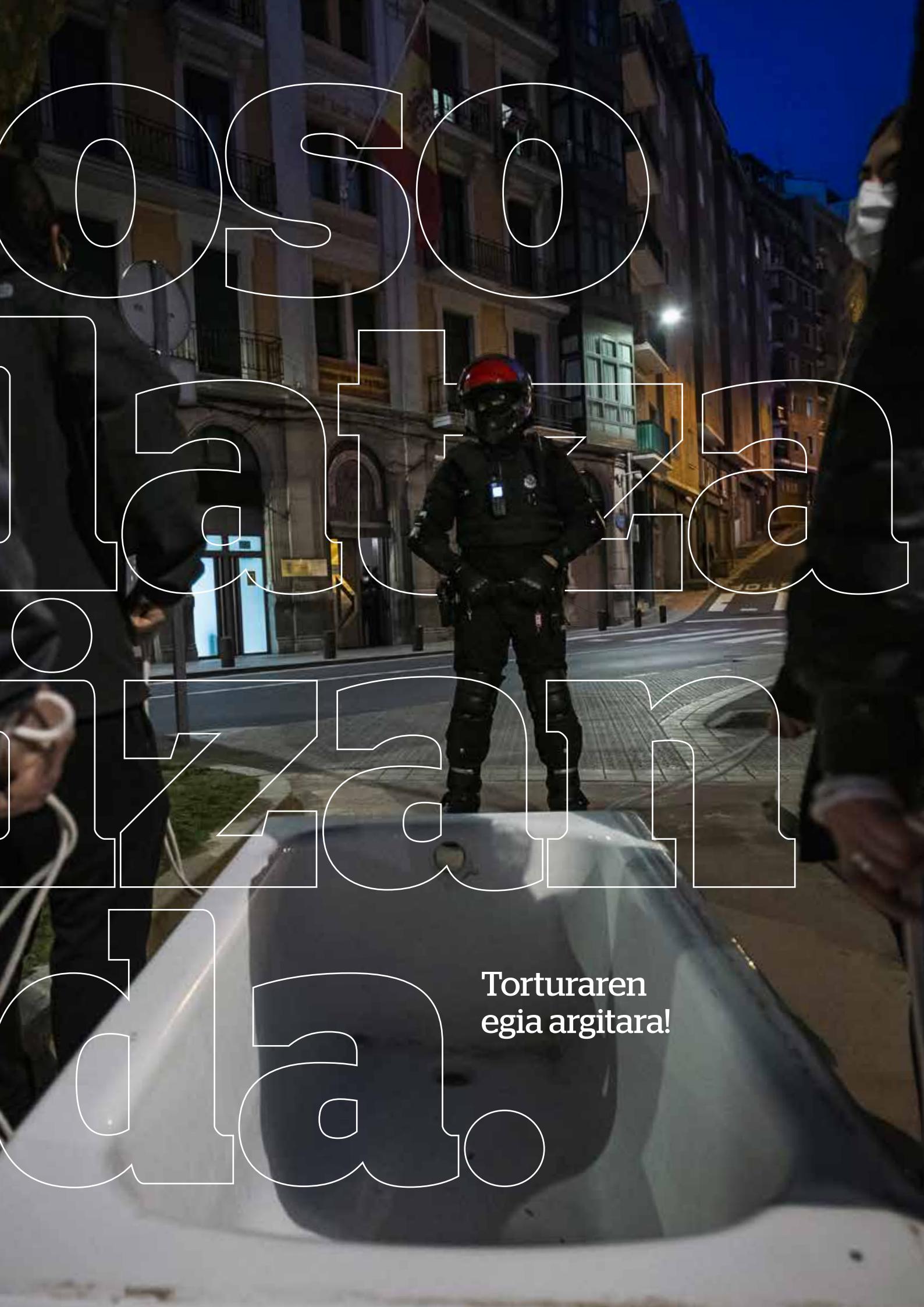
IKONOEN ERORKETA

Euskal independentismoa zigortzeko baliatu dituzte Estatuek segurtasun indarrak, epaitegiak, espetxeak. Estatu espainiarra ahalegin bereziak eta berezituak egin ditu, eta egiten ditu oraindik, bere aurka altxatzen diren abertzaleen aurkako gerran. Milaka euskal herritarrek zuzenean eta beren baitan sufritu dute Estatu espainiarren jazarpena atxiloketekin, torturekin, espetxearekin.

Atxiloketa eta tortura zentro batzuen izenak bereziki ezagunak egin eta ikono bilakatu dira iragan urteetan. Zenbat mila euskal herritarri eragiten dio hotzikara Tres Cantos, Dirección General de Seguridad... La Salve, Indautxu, Antiguako kuartela, Intxaurrondo... izenak irakurri edo entzu-teak? Zenbat euskal herritarri eragiten dio izua eta xahutu dio bizita -osoak edo zati handi bat- Puerto de Santa María, Soria, Carabanchel... edo Herrera de la Manchako espetxeak?

Aldi honetan dokumental batek begietara ekarrita berritu zaigu Mikel Zabaltzaren herio-oihartzuna; eta Lasa eta Zabalaren bahiketa, tortura eta heriotzaren oihartzuna itzarri zaigu memorian...

Euskal herritarren aurkako jazarpenaren izpi horiek taupadaka ari direnean, justu Torturaren Aurkako Nazioarteko Egunean, hil da Rodriguez Galindo, hamarkadetan Intxaurrondoko atxilotze eta tortura zentroaren ikono izan den guardia zibila. Eta hamarkada luzez euskal preso politikoen atxikitze gune izan den Herrera de la Mancha espetxea euskal preso politikorik gabe geratu berri da. Ez ditugu ahaztuko luzaroan ez bataren ez bestearren izenak. Eta luzera gabe, ahaztu baino lehen, euskal herritarrentzat jazarpenaren eta suffrimenduaren ikono diren gainerako izenak ere zerrendatik erorarazi behar ditugu.



Torturaren
egia argitara!

Duela 40 urte, 1981eko otsailaren 4an Madrilen atxilotu zuten Joxe Arregi Izagirre zizurkildarra, Isidro Etxabe zumaia-rrarekin batera. Komisario espainiar Polizia Nazionalaren eskuetan 8 egunez egon ondoren, bederatzigarren egunean, otsailaren 12an, Carabanchelgo espelte-ospitalea eraman zuten Joxe. Bainaz ezin izan zituen gainditu poliziek egindako tortura basatien ondorioak, eta hurrengo egunean hil zen.

Soin osoa dardara batean, arnasa hartu ezinik, gorputza ubelduta eta erredura handiekin ikusi zuten Joxe Arregi momentu hartan Carabanchelgo espelte ospitalean zeuden presoek. “Egarri handia daukat! Egarri handia daukat!”, esaten zien Joxek, hizketarako ere zaitasunez. Bekainak ubelduta zituen, begi bat derramearekin, eskuak handitura... “Oso latza izan da”, esan zien, kideek zer gertatu zitzaien jakin nahi izan zutenean. “Barra batetik zintzilikatu naute zenbait aldiz, oinak kolpatu eta erre dizkidate zerbaitekin; nire bular gainean jauzika aritu dira, borrakada, ukabilkadaka, ostikoak eman dizkidate alde guztietan”. Eztula egiten, arnasa ezin hartuz, bularreko min handia zuen... Esan eta adierazi ahal zuena baino krudelkeria handiagoak egin zizkioten komisario eta hilzorian eraman zuten Carabanchelera, eta bertan hil zen, 1981eko otsailaren 13an.

Franco urte batzuk lehenago hila zen; Joxe Arregiren torturak eta heriotza “demokrazia” aldiari gertatu zen, ez da diktaduraren garai urrunetako edo iraganeko gertakaria, eta ez zen izan gertaera isolatua. 1981 hartatik gaur arteko 40 urtean etenik izan ez duen lazeria da tortura; komisarietan jarraitu dute gatazka politikoaren arrazoieta oinarrituta atxilotu dituzten euskal herritarak torturatzen, ondorio urragarriak uzteraino edo heriotzaraino torturatzen.

35 urte bete berri dira iazko azaroan Mikel Zabalza Guardia Zibilak atxilo eraman zuela Intxaurrondo kuarterela. 20 egunera itota agertu zela Bidasoa ibaian. Inor gutxik du zalantzak Intxaurrondoko kuarterean eragindako torturen ondorioz hil zela Mikel, baina gaur egun oraindik inork ez du heriotza haren ardurarik beregain hartu, inor ez da atxilotu edo epaitu Mikelen heriotzagatik... 1993ko irailaren 24an Gurutze Yantzi urnietarra hil zen Madrilgo Tres Cantos kuarterean Guardia Zibilaren eskuetan inkomunikatuta zegoela. Bertsio ofizialak heriotza naturala izan zela esan zuen.

Egun berean, Xabier Galparsoro zumaiarrak Polizia espainiarren Bilboko egoitzan atxilotuta zeukatenean leihotik jauzi egia eta larri zaiztu zela esan zuen bertsio ofizialak. Bi egunera hil zen zaurein ondorioz. 2001eko irailaren 17tik 7ra bitartean Guardia Zibilaren eskuetan inkomunikatuta egon zen Unai Romano gasteiztarra. Komunikabideetan agertu ziren haren argazkiak, aurpegi guztiz desitxuratuarekin... Gaur egun Barne Ministro den Grande Marlaskak Romanoren kasuko epaile instruktorea eta, beraz, inkomunikazioaren ondoren Auzitegi Nazionalean deklarazioa hartu ziona. Torturengatik Estrasburgora eraman zuen salaketa ebazpen zain dago oraindik.

Guardia Zibilaren, Espainiako Poliziaren zein Ertzaintzaren kuarteretan torturak ez du izan etenik. Iraindu egin gintzutzen eta umiliatu, mespretxatu eta gutxietsi, ukitu eta ito, jo eta bortxatu. Heriotza eragiteraino torturatu dituzte batzuk.

Eta torturatuari barre egin diote torturak salatu dituenean, edo torturatu bera salatu dute tortura salaketak gezurra diera esanaz. Komisarietako torturen oinazea mingarriago egin du hainbat agintari, arduradun politiko eta komunikabideren pozoiak eta epaileek torturatzaleei emandako babesak.

Arduradun politiko eta agintari horiek gaur artean ez dute inolako zintzotasun ariketarik egin atxilotu eta torturatu horiengan eragindako kaltea aitortzeko. Eta komisariatik igaro ondoren torturatu horiek epaitegian galdekatzen zituzten epaileek epaile izaten jarraitzen dute, edo ministro dira Madrilgo gobernuan. Torturaren egia argitara ateratzeak bide luzea egin beharko da oraindik. Gure herriaren eta bereziki euskal independentismoaren aurka jarduteko arma sistemotiko eta sistemikoa izan baita tortura. Torturaren errealitateak ardurak onartzeara eta argitzea eskatzen du, torturatu ahal izateko eta torturak denboran irauteko ezinbestekoia izan baita arduradun politiko, instituzional, polizial, mediku, judizial eta mediakoen implikazio zuzena.

Azken urte hauetan norabide egokian eman dira hainbat urrats, baina oraindik asko dago egiteko. Hemen kokatzen dugu Eusko Jaurlaritzak hartu zuen erabakia, Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako tortura kasuak EHUnren Kriminologiaren Euskal Institutuaren bidez eta Pako Etxeberria auzi mediakuaren gidaritzapean ikertzeko eskatzean. Ikerketa horrek 4.009 tortura kasu identifikatu zituen Nazio Batuen Istanbulgo protokoloari jarraiak. Euskal Memoria erakundeak, berriz, 5.657 tortura kasu zenbatu ditu. Ildo horretan, aitorru eta txalotu behar da Egiari Zor fundazioa egiten ari den ahalegina eta lana. Bainaz esan behar da lan hori ez dagoela oraindik guztiz osatua, tortura kasu gehiago daudela oraindik aintzat hartu gabe, eta lan hori osatzen laguntzea guzion ardura da, komisario torturak jasan dituzten guztienak batez ere, beraiek direlako torturaren aurpegia erakutsi eta azaleaturu dezaketenak, ez dadin isilean eta ezkutuan geratu.

Zoritzarrez, ordea, Nafarroako Gobernuak ez du oraindik bere lurraldean bide hori jorratzeko urratsik eman. Eta gogora ekarri behar da Giza Eskubideen Europako Auzitegiak Spainia berriro zigortu duela berriki, Iñigo Gonzálezek torturen inguruaren jarritako salaketa ez ikertzeagatik. Azpimarratzeko da Iñigo Gonzálezen atxiloteketa, beste hainbat euskal herritarrena bezala, Fernando Grande Marlaska epailearen aginduz egin zuela Guardia Zibilak 2011ko urtarrilaren 17tik 18rako gauean, eta bost egun inkomunikatua egon ondoren Grande Marlaska epailearen aurretik igaro zela Audientzia Nazionalean. Tortura kasuengatik Estrasburgok Spainia kondenatzen duen hamargarren aldia da hau. Oraingo honen aurretik izan ziren Igor Portu eta Mattin Sarasolaren kasua (2018), Jon Patxi Arratibel eta Xabi Beortegirena (2015), Beatriz Etxeberria eta Oihan Unai Ataunena (2014), Martxelo Otamendirena (2012), Aritz Beristainena (2011), eta Mikel San Argimiorena (2010). Ez da ustekabeen datorren epaia, ez da lehen aldia... Zazpigarrena kasua da Iñigo Gonzálezena; zazpigarren aldia Marlaskaren aurretik igarotako torturatu baten salaketari arrazoi ematen diotela Estrasburgotik. Eta Auzitegi Nazionalean torturatuen sala-

ketei jaramonik egiten ez zien epaile hura, Grande Marlaska, Barne Ministro da gaur Madrilgo gobernuan.

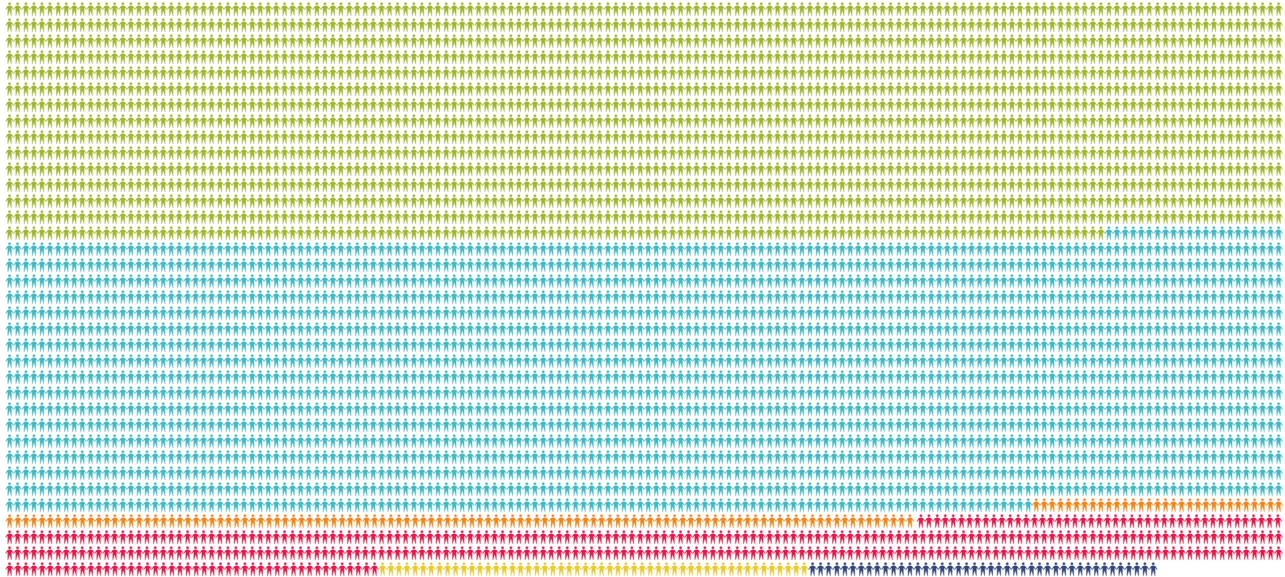
Ezker abertzaleko militanteen tortura salaketen aurrean isilik geratzen edo atentzioa beste nonbaitera desbideratzen iaioak diren arduradun politikari zenbaitek ere aipatu du oraingoan Marlaskak Barne Ministerioan jarraitzearen dese-gokitasuna. Iñigo Urkulluk ere zentzu horretan egin zituen adierazpenak, eta gaineratu zuen “giza eskubideen urraketa oro irmoki gaitzetsi” duela, nahiz eta bere agintepeko poliziek torturatu izana inoiz ez duen espresuki gaitzetsi. Bere sozio eta gobernukide Idoia Mendiak, berriz, kondena honen harira adierazi zuen tortura kasuengatik Estrasburgok gehien kondenatu duena ez dela Estatu spaniarra. Gehi-zten zuen tortura salaketengatik kondenatutako Europar Batasuneko Estatuetan bataz bestekoaren azpitik dagoela Estatu spaniarra, bai hiltza eta bai torturatzea injustua izan zela... baina Estrasburgoren epaian sakondu gabe ohiko lerrora itzuli eta ezker abertzaleari eskatu zion esateko “hil-tzea gaizki egon zela”. Duela 10 urte burututako polizia operazio hartan atxilotu zitzuten Arratibel, Beortegi, Gonzalez, Mayo eta Moreno, eta torturaren inguruko ikerketa zabaltzeko eskatu berri diote Nafarroako Gobernuari, errekonozimendua, erreparazioa eta ez errepikatzeko bermeak oinarri izanda, ikerketak bide horretan ekarpene egingo lukeelako.

Azken 40 urte hauetan “Oso latza izan da” garrasia milaka torturaturen eztarri urratuetatik atera da, eta herri

honetan badago zer arindu eta zer sendatu. Gaur oraindik torturak inpunitate osoa edukitzen jarraitzen du, eta, torturataileak, ikertu eta zigortu ordez, saritu eta kondekoratu egin dituzte behin baino gehiagotan. Eta gaur egun oraindik espoxean jarraitzen dute komisarietan igarotako egunetan jasandako torturak Auzitegi Nazionalean salatu dituzten 107 kidek. Torturapean ateratako adierazpenengatik espoxeratu eta zigortu zituzten, eta preso jarraitzen dute. Tortura ez da iraganeko mina, ez da bukatu; torturak eta torturaren ondorioek hemen jarraitzen dute oraindik; torturataileek in-punitatean jarraitzen dute; torturataileen babesleek tortura gutxiesten jarraitzen dute.

Lege antiterroristapean atxilotutakoek torturak salatu dituzten bakoitzean baliatu duten praktika izan da torturak salatzea ETAren agindua zela esatea, ETAren eskuliburuetan dagoela, ETAren estrategia dela atxilotuz gero torturak salatzea... Eta torturak salatu dituen bat baino gehiagori salaketa jarri diote salaketa faltsua egiteagatik... Aipatzekoada, torturaren baitan, genero rolekin egin den eta egiten den erabilpen pozoitsua pertsonak eta militanteak suntsitzeko. Emakumeen kasuan, gainera, bortxaketak edo bortxaketaren irudikatzeak, emakumeen eta emakume irudia-ren trufa... Emakumeren bat atxilotu duten hainbat alditan komunikabide, esatari eta iritzi emaile zenbaitek lau haizetara eta inolako eskrupulurik gabe bota izan dute edozein bortxatzilerenak diruditzen esaldi eta mezuak: “komandoko





- Guardia Civil 2348
- Policía Española 2677
- Brigada Político Social 143
- Ertzaintza 407
- Police Française 53
- Beste batzuk 42

puta”, “ematxarra”, “emakume zikina, arduragabea”... eta antzekoak. Emakumeak, militantzia politikoa ukatzeko asmoz, objektu bilakatu nahi izan dituzte komisarietan ere. Komunikabideetatik erruz elikatu da atxilotuen salaketak gutxiesteko eta torturatuak iraintzeko praktika hori. Agintari eta arduradun politikoek etengabean baliatu dute praktika hori, torturatuen testigantzak gezurtatzeko eta tortura babesteko.

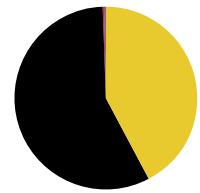
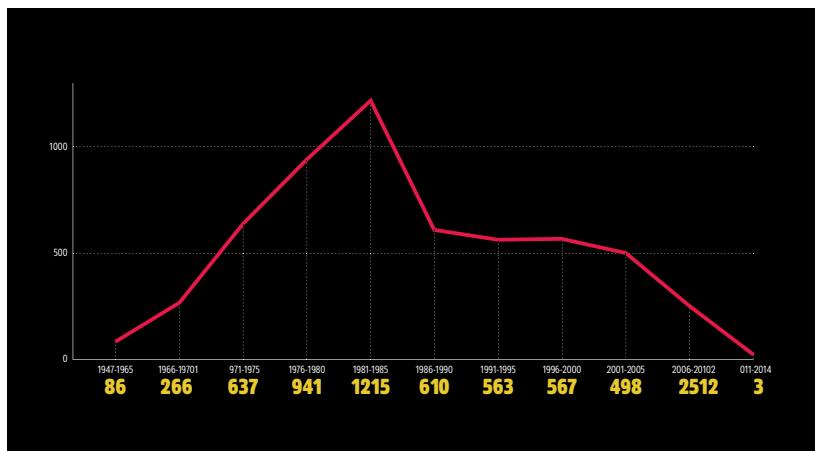
Gaur egun kontakizunaren gatazka aipatzen da behin eta berriz, eta kontaketaren eta gertatutakoaren errelatoaren gidoitik ezabatu nahi da torturaren existentzia. Baino tortura ukatzeak, Euskal Herriak estatuekin duen gatazka politikoa ezkutatzea bilatzen du funtsean. Alegazko kontakizun bat inposatu nahi digute horrela, zintzoen eta gaiztoen artekoa, herri bati hitza eta erabakia ukatzen jarraitzeko, herri oso baten sufrikarioa eta mina betikotzeko. Torturaren Aurkako Egunaren harira Egiari Zor fundazioak deitura zenbait herritan ekitaldiak burutu zitzuten auren ere otsailaren 13an, besteak beste Lesakan, Bilbon eta Zizurkilen. “Tortura praktika sistematikoa izan da atxiloteta zentroetan... Ez zen, beraz, polizia jakin batzuen kontua izan: tortura posible egin zuten auzitegi medikuek, epaileek, abokatuek, komunikabideek, uneko gobernu arduradunek, zenbait alderdi politikoetako buruzagiak...”, salatu zuen Urtza Alkortak Zizurkilen. Torturatuta hil zitzutenen izenak zerrendatu zituen segidan, eta eskubide urraketa horrek, torturak, oraindik aitortzarik gabe jarraitzen duela adierazi zuen.

Tortura ebidentzien gainetik poliziaren testigantzak edo bertsioak ezartzea ere salatu zuen Jon Patxi Arratibelek Zizurkilgo ekitaldian. Eta poliziaren lekukotzak hartu direla aintzat “estatuak baliatu duen indarkeriaren dimentsioa lausotzeko, ezkutatzeko...”. “Hamarkada luzeetan eta zigor-gabetasun osoz torturatu gaitutzela jakina da. Orain biktimak aitortzeko eta dagokionak erantzukizunak nork bere gain hartzeko ordua iritsi da”. Alfonso Sastre dramaturgoak 1986an torturari buruz idatzitako “Zutoin beltza” lanean oinarrituta, Fito Rodriguez idazleak egokitutako irakurketa dramatizatua estreinatu zuten Bilboko Bizkaia Aretoan, Joxe Arregi torturatua hil zeneko 40. urteurren egun honetan. Egiari Zor Fundazioak antolatu zuen ekitaldia, EHUnko Giza Eskubideen Masterraren laguntzarekin. Edukiera mugatuko bi saio izan ziren, lehena gazteleraez eta bigarrena euskaraz.

Amaitzeko, esan behar Torturaren Aurkako Egun honetan hil zela Enrique Rodriguez Galindo, Intxaurrendoko tortura zentroko jeneral ohia. Euskal herritarra atxilotu, torturatu eta desagerrazten zituen bitartean, Madrilgo gobernuek dominez eta sariz zamatu zitzuten bera eta bere agintepokoak. Galindo hil eta egun batzuetara publiko egin ziren publiko audio batzuk, bere garaian Cesid-eko zuzendari zen Alberto Perote eta Pedro Gomez Nieto Guardia Zibileko kapitainaren arteko elkarritzetekin. Audio honetan Gomez Nietok esaten du bere ustez Intxaurrendon hil zela

Mikel Zabalza: "Eskua joan zaie; interrogatorioan geratu zaie". Naturaltasunet hitz egiten du torturaz, eta onartzen du garai bertsuan atxilotutako beste militante abertzale bat "ia geratu zitzagun Pindado kapitainari eta neuri". Eta "poltsa" nola egiten den deskribatzen du hoztasun handiz, eta zeintzuk diren itomen sentipenak eta zergatik izan behar duen gardena, transparentea, erabiltzen den poltsak. Sumarioa ixtea erabaki aurretik, audio dokumentu hau atzera bota zuen Donostiako Instrukzio Epaitegiak eta Gipuzkoako Entzutegi Probintzialak. Baina audioak hori baino gehiago du, eta Cesid-eko gizonak Mikel Zabaltzaren kasuaz gain Joxean Lasa eta Joxi Zabalaren kasuaz ere hitz egiten du. Bi errexfuxiatu hauetaz esaten du ez zirela galdeketan hil,

buruan bina tiro emanda hil zituztela, beren gorpuentzat zuloa eginarazi ondoren. Audioan entzuten dena entzun ondoren, EH Bilduk Madrilgo diputatuen Kongresuan espainiar Gobernuko presidente Pedro Sanchezi eskatu zion eman dezala pausoa eta izan dadila lehen Estatu mandataria Euskal Herrian tortura errealtitatea izan dela onartzen. Gaur egun oraindik ezkutuan gordetzen dituzte tortura-lekuak, aginteariak babesten du oraindik torturaren errealtitatea, eta aitortzarik gabe baztertuta mantendu nahi dituzte torturatuak. Torturaren egia argitara eramatea behar beharrezkoa dugu, milaka torturatuk merezi duten aitorta, erreparazioa eta ez errepikatzeko bermeekin batera, herri honek bake eta askatasun agertoki berri batera bidea egiteko.





Mobilizazioak

ABENDUAK 19

“Demokrazia”

Bateragune auziko bosten aurkako mendeku juridikoaren aurrean elkartasun anitza Euskal Herriko 188 herrian (baita Katalunian eta Galizan ere). Gehieneko sindikala, indar politiko progresisten ordezkaritza bat eta hainbat eragile sozial, Gure Esku Dago, Ema-kumeen Mundu Martxa edo Sare eta Etxerat besteak beste, EH Bildurekin batera mobilizatu ziren bost auzipetuak berriro epaitzeko Auzitegi Goren espainiarra hartutako erabakiaren aurka. “Inoiz abiatu behar ez zen” kasua zela azpimarratu eta, espainiar judikaturaren mugimenduaren aurrean, “Demokrazia” mezu bateratzailearekin, demokratizazioa agenda amankomuna aldarrikatu zuten.



ABENDUAK 19

Zabalzaren omenez Instituzioak eta herria

Mikel Zabalzaren heriotzaren 35. urteurrenean Donostiako udal talde guztiek parte hartu zuten bere oroimenez antolaturiko ekitaldi instituzionalean. Ekimen instituzionalaren ondoren, “Mikel Zabalza Gogoan” Herri Ekinmenaren bultzadarekin, “Mikelen Txokoa” inauguratzeko ekimena egin zuten Altzako San Martzial plazan. Bi irudi handiren bidez oroituko dituzte, gaurtik aurrera, Mikelekin batera, Jon Arretxe eta Idoia Aierbe, orain gutxi hil ziren herriarrok. “Mikelen Txokoa”ren bidez tortura pairatu duten herriar guztiek gogoan izan nahi dituztela adierazi zuten antolatzaileek.



ABENDUAK 19

Iruñeko espetxeraino

Sarek deitura Berriozarretik Iruñeko espetxeraino martxa batean euskal preso guztiek Euskal Herrira ekartzea eskatu zuten; beren etxeetatik hurbilen dauden espetxeetara ekar ditzatela.

ABENDUAK 20

Pandemiak eta urrunketaren eragina

Donostian, motxitadun ume batzuekin batera egindako ekitaldian, pandemiak eta urrunketa politikak 86 haur eta hainbat gazte “umezurtz” utzi dituztela salatu zuen Sarek. Haur horiek kartzelara patinetez joateko eskubidea dutela irudikatu zuten.

ABENDUAK 22

Espainiar faxismoaren inpunitatearen salaketa

Atxiloketa bat eta bi lagun zauritu zituen Ertzaintzaren oldartzeak abenduaren 17an Eibarren, “Cake Minuesa OKdiarioko ‘kazetari’ faxistak presoen aldeko elkarretaratzea zapuzten saiatu ondoren”. Bataren zein bestearren jokabidea salatu zuten Untzaga Plazan.

ABENDUAK 25**Zaballan familientzako moduluak aldarrikatuz**

“Irati Gurasoekin Euskal Herrira” ekinmena Zaballako espeltxera hurbildu zen abenduaren 25ean eta Ouentzero eta Mari Domingirekin batera “oparia” eraman zuen kartzelara, bertan familientzako moduluak ireki dezatela aldarrikatzeko: “Familiek ahalik eta elkarbizitza duinenetan egindako dezaten, sortu beharreko moduluaren zati bat dakargu”.

**ABENDUAK 26****Dispersioaren biktima gogoan**

Bera hil zenetik 13 urte bete zirenean eta urteko azken ostirala zelarik, 300 pertsona batu ziren Gasteizen Natividad Junkori omenaldi xume bat egiteko. Errepidean, Teruelen, bere suhia espeltxean ikustera zihoaean istripua izan eta bi egun geroago hil zen Natividad. Dispersioak eragindako beste 15 hildakoek bezala, aitortza merezi du hau berriro gerta ez dadin eta horrela aldarrikatu zuen Etxeratek.

ABENDUAK 26**Euskal presoen eskubideen aldarria**

Martutenean Ipar Euskal Herriko plazetara Presoen eta haien seme-alaben eskubideen aldeko hainbat ekimen izan dira Euskal Herriko txokoetan. Gabon garaiko kanten doinuen artean, eta urtarrilaren 9rako aurreikusten diren mobilizazioei begira, giro hotza berotu dute egun osoan zehar. Martuteneko kartzelara jende ugari gertatu da goizean ‘Motxiladun haurren’ eskubideen aldeko aldarriari babes emateko. Haur ugari ikus zitekeen Loiolara arte jai giroan joan den kale-

jiran. Pankartan irakur zitekeen aldarri nagusia: “Urrunketa + Covid = Umezurtz. Patinetean joan nahi dut ama/aita ikustera”.

URTARRILAK 2**Preso eta iheslarien aldeko lasterketa**

Ernai gazte antolakundeak gazteen EPPKrekiko elkartasuna eta konpromisoa adierazi du “Gazteok Zuekin” dinamikaren barruan Bilbon antolatutako lasterketan. 82 gaztek hartu dute parte lasterketan eta, geroxeago, eitaldi xume batekin Arriga plazan amaitu dute elkartasun ekinmena.

URTARRILAK 9**Izan Bidea**

Urteroko Bilboko hitzordua egokitzea behartuta, 240 herritan burutu dira mobilizazioak Sareren deialdiari erantzunez. 52000 pertsona inguruk hartu dute parte manifestazio, giza kate zein elkarretaratze ezberdinetan. Goizean, Sarek deitutako ekitaldiak eremu ezberdinako ordezkaritzan anitzak bildu ditu, hala nola, EAJ, EH Bildu Podemos-Euskadi, Podemos-Nafarroa, Geroa Bai, ERC, CUP, ANC- Asamblea Nacional Catalana, ELA, LAB, CCOO, UGT, ESK, Etxalde, Steilas, CGT, Hiru, Etxerat, Gure Esku, Foro Soziala, Egari Zor eta Paz con Dignidad.

URTARRILAK 16**Ankerkeriari Stop**

Galder Barbado eta Aitor Zelaia gazteen aldeko manifestazioa burutu dute Gasteizen. Iraganera lotu eta gazteak konpromiso politikoagatik zigortu nahi duen prozesu anakronikoa salatu eta espelxeak hustutzeko eta konponbide demokratikorako garaia dela aldarrikatu dute.

**URTARRILAK 16****Erorikoda**

Sortuk deituta, bi mila lagun batu dira Iruñean, Espainiako koroaren aurkako protestan “Erorikoda!” lemapean. Elkartasuna adierazi diete urriaren 12ko auzipetuei.

**URTARRILAK 17****Zama doinuz arindu**

Etxarri Aranatzeko jaialdiaren seigarren edizioa «streaming» bidez eskaini da, osasun egoerak behartuta. Bertan Erramun Martikorenak, Eñaut Elorrietak, Skabideanek, Zetakek, Brigade Locok, Anita Parkerrek, Sprayk, Erlantz Estebanek eta Xabier Silveirak hartu dute parte.

**URTARRILAK 22****Sindikatuak**

ELA, LAB, UGT, Steilas, ESK, CNT, CGT, EHNE, HIRU eta Etxalde sindikatuek Bilbon dagoen espainiar Gobernuaren Ordezkaritzarekin mobilizazioa burutu dute, Izan Bidearen dinamikaren baitan.

Salbuespenezko espelxe politika berian behera gelditzeko aldarrikatu dute eta EAeko ordezkarria den Denis Itxasori zein Bizkaiko ordezkarri ordea den José Vicente Reyesi gutun bana helarazi diete, presoen auzian urrats definitiboak eman daitezzen.

URTARRILAK 24**Izadi gurasoekin etxera**

Maria Lizarraga eta Iñigo Gutierrez preso politikoaren alaba den Izadi gurasoekin Euskal Herrian bizitzeko eskuidea aldarrikatu dute asteberuan Burlatan, Leitzan eta Algortan.

**OTSAILAK 4****Oier Oarekin elkartasuna**

Baionako Etxepare lizeoko ikasleek elkarretaratzea egin dute. «Oier, gurekin behar zaitugu» zioen pankarta zabaldutak eta dantzaren bidez indartu dute elkartasun mezua.

**OTSAILAK 6****Motxiladun umeak**

«Irati gurasoekin Euskal Herrira» dinamikak jende andana atera du Bilboko kaleetara, Bea Etxeberria eta Iñigo Zapirainen alaba gurasoekin egoteko duen eskuidea aldarrikatzera. Patineek, puxikek, aterkiek, herensugeak, akordeoiek eta panderoek giroa alaituz, aldarrikapen zehatzak egin dituzte: Zaballan familientzako modulu mistoa sortzea eta zaintzaeko pisuak antolatzea.

**OTSAILAK 7****Ankerkeriari Stop**

Galder Barbado eta Aitor Zelaiaren aurkako zigorra salatzeko herri askotan manifestazioak egin dira, hala nola, Gasteizen, Amurrian, Iruñean eta Bilbon.

diak egin dituzte Zizurkilen eta Bilbon. Bertan, tortura sistematikoak salatu eta erantzukizunak eskatu dituzte. Arratsaldez, Sortuk deitura, manifestazioa egin dute Bilboko kaleetan, "Itzuliko gara eta botako zaituztegu" lemapean.

**OTSAILAK 8****Motxiladun umeak**

“Irati gurasoekin EHra” dinamikak argazki bidalketa masiboa antolatu du hiru urte betetzearen den haurrari kartzelan dituen gurasoengandik gertu bizitzeko aukera eman diezaioten eskatzen.

**OTSAILAK 12****Sindikatuak**

ELA, LAB, ESK, Steilas, CNT eta Hiru sindikatuek, Gasteizen egin dute elkarretaratzea, Izan Bidea ekimenarekin bat eginez, eta espelte-politika berri bat aldarrikatu dute.

**OTSAILAK 12****Dispertsioaren biktima**

Urunketaren eraginez errepidean hil zen Ruben Garateren oriomenez egin dute ekitaldia Otxandion.

OTSAILAK 13**Torturaren aurkako eguna**

Egiari Zor Fundazioak ekitaldia egin du Santurtzin. Bertan salbuespenezko

OTSAILAK 26**Azken ostirala**

Sarek eta Etxeratek eskuideen urraketa desblokeatzeko, espelteetan espelte gehiago eraikitzeari utzi eta presoen askatasuna eskatzen mobilizazioak egin dituzte Euskal Herriko hiriburuetan eta herrietan.

OTSAILAK 27**Torturak**

Sortuk deitura, ehunka lagunek salatu dute Tolosan Euskal Herrian tortura sistematikoa izan dela eta aitorta, erreparazioa eta berriz ez gertatzeko bermeak galdegin dituzte. Mikel Zabalzari, Joxi Zabalari eta Joxean Lasari egindako torturak eta erailketak onartzen dituen audio bat publiko egin deunan, Sortuk grabaketa honen aurrean gobernariek entzungor jokatu dutela nabarmendu du.

**OTSAILAK 27****Igor Angulo eta Roberto Sainz gogoan**

Egiari Zor Fundazioak ekitaldia egin du Santurtzin. Bertan salbuespenezko

espetxe politikak eragindako ondorioak salatu dituzte eta ekidin zitezkeen heriotzak eragin dituela gogorazi ere.



OTSAILAK 27

Iñaki Balerdi eta Argi Iturrealde gogoan

Urrunketaren eraginez hil ziren Iñaki eta Argi orain dela 18 urte eta euren omenez Teresategiko oroitarriira egin da mendi-martxa.



MARTXOAK 3

Memoria gara

Martxoak 3 elkartea San Frantzisko elizan egindako ekitaldian sarraskiaren salaketa bizirik jarraitzen duela adierazi du. Memoria integrala aldarrikatu du elkarbizitza eraikitzeko tresna gisa, eta, Terrorismoaren Biktimen Oroinerako Zentro Nazionalak inposatu nahi duen irakurketa gaitzetsi du. Ekitaldiaren ostean, manifestazioa burutu dute Gasteizko kaleetan zehar.



MARTXOAK 6

Tortura ikertu

Nafarroako Torturatuen Sareak manifestazioa egin zuen Iruñean, 2.300 lagun batuz. Bertan torturaren inguruko ikerketa ofiziala sustatzeko eskatu zioen Nafar Gobernuari eta Ibilbidean zehar, “ez, ez, ez, torturarik ez”, “Mikel gogoan zaitugu” edo “alde hemendik, utzi bakean” oihukatu zuten. Estatuko Segurtasun Indar eta kidegoen esku tormentu edo tratu txar jasan duten hainbat pertsonak duela bi urte Nafarroan torturaren inguruko ikerketa ofizial bat aldarrikatzeko antolatzea erabaki zuten. Gaur 60 hamarkadatik mila pertsona baino gehiago torturatu dituztela gogoratu zuten, eta horrek gutxienez herrialdeko 81 herritan izan du eragina. Herrialdeko tortura kasuak ikertzea exijitu zuten Espainiako Indar Polizialek zenbat pertsona torturatu dituen argitzeko. Hala, «torturaren biktimen aitortza eta erreparazioa» eskatu zuten.



MARTXOAK 6

Euskal Herriko Emakume Mundu Martxa

V nazioarteko ekintzak mugen, transnacionalen eta arrazakeriaren kontra hauek argitara azaltzea eta aliantza feministak ehuntzea izan du helburu. Irun eta Hendaia artean manifestazioa egin dute eta ekimenari amaiera eman diote.



MARTXOAK 8

Dena aldatu, sistema arrakalatu

Euskal Herriko Mugimendu Feministak milaka emakume, bollera eta trans atera diu Euskal Herriko hiri, herri eta auzoetara. Ipar Euskal Herrian mugimendu feministak greba deitu du eta Hego Euskal Herrian milaka emakume atera dira kalera. Pandemiak zaildu egin du martxoaren 8 honetako argazki masibo bat ikustea baina guztira 180 manifestazio baino gehiago izan dira, gehienak arratsaldean mobilizazioak eta protestak goizean goizetik hasi badira ere. “Sistema arrakalatzeko” eta “feminismotik dena aldatzeko” lelopean sistema kapitalista, heteropatriarkala eta arrazista arrakalatzeko zapaldu guztien arteko aliantzak ehuntzea aldarrikatu eta pandemiak areagotu duen zaintza sistemaren krisia azalarazi dute.

Manifestazioa jendetseenak Euskal Herriko hiriburuetan izan dira. Donostian 3.000 emakume inguru batu dira mugimendu feministaren hiru ilarran banatuta egin den mobilizazioan. Gasteizen ere milaka emakume bildu dira “Gora borroka feministak, antikapitalista eta antiarrazista” pankartaren atzetik. Bilbon jendetza batu da lau ilarratan, aurrez, auzoetatik iritsitako zutabeak elkartu zaizkie eta osotara 7.000 manifestari inguru hartu dituzte kaleak. Iruñean, mobilizazioak erdigunean eta auzoetan egin dituzte eta Sarasate Pasealekuaren egin duten Elkarretaratzea ehunka pertsona elkartu dira “Feminismotik dena aldatu” leloa zuen pankarta baten atzean. Aldiz, goizean izandako manifestazioan ehunka emakumek (500) parte hartu dute Baionan.

Harremanak egonkortuz

EH Bildu kartzeletan

Joan den udan, espetxeetako bisitei ekin zien EH Bilduk euskal presoekin komunikazio politiko zuzena izateko eta, komunitate gisa, harremanak estutzeko. Horrelako bisita ofizialen aurrean ohikoa izan da debekua, baina iazko ekainetik abuztura bitartean Estatu espainoleko 38 kartzeletara egin zen bisita. Erakunde eta Instituzio nagusi guztiak EH Bilduren 46 hautetsik parte hartu zuten bisita horietan.

Presoekin espetxe politikaren mugimenduen inguruan aritzeko, eta oro har egoera politikoaren gainean elkarren arteko komunikazioa sendotzeko, iazko urte amaieraren eta aurtengoaren hasiera bitartean bigarren erronda bat egitea komenigarri ikusi zen. Helburu horri begira jartzearaz gain, kartzela administrazioarekin interpelazio maila nahi zen oraingo honetan, gaur egun euskal gizartea bizi duen errealitate politiko eta sozial berria jakinarazi, adostasun instituzional zabala batean oinarritzen dela azaldu, eta espetxe kudeaketa testuinguru horretara egokitu dezaten eskatu eta exijitzeko.

Kartzela barruko bizi baldintzak hobetzea, moduluen artean sakabanaketa gelditzea eta graduen progresioa eskatzea, edota Euskal Herrirako destinoak proposatzea dira euskal gizartearen gehiengoaren eskariak. Zentzu horretan, presoek inguruarekiko lotura berreskuratzeko, euskal kartzeletara hurbiltzeko eta askatasuneranzko trantsizioa ahalik eta azkarren egiteko garrantzitsuak dira urrats horiek.

Bigarren bisiten agenda honi abenduaren 21ean ekin zitzaitzak. Ordutik orain artean Algeciras, Caceres, Badajoz,

Ocaña, Monterroso edo Teruel espetxeak itxi dituzte euskal preso politikoentzat, baina Soto, Alcalá, Navalcarnero, edo, norabide egokiago batean, Basaurikoa gehitu dira zerrendara. Aurrekoan ez bezala, hautetsiez gain, EH Bildun bestelako ardurak dituztenak ere gehitu dira oraingoan, eta 47 kide dira guztira bisiten dinamika honetan aritu direnak.

Erronda amaitzean zegoenean, bi asteren buruan, ia kartzela gehienek bisitak eten zitzuten COVID-19a zela eta. Aurretik jarritako komunikazio murritzetei batu zitzaison etenaldi hau. Komunikazioak berrasi bezain pronto jarraitu zion EH Bilduk egiteko gelditu ziren kartzeletara bisitak egiten. Esan behar da pandemia egoerak gerarazi egin zituela berrogei lekualdatze ere, eta, preso askok Euskal Herritik gertuagoko edo, kasu batzuetan Euskal Herriko kartzeletarako destinoa izanik, lekualdatze horiek burutzean beste itxura bat hartuko du sakabanaketa eta urrunketaren hurrengo bisitetarako mapak.

Presoekiko komunikazio politikoa sendotzko urratsa izan da EH Bildurena. Eta espetxeeko zuzendari edo arduradunekin ere harremana egin edo finkatu da, mugimendua azkartze aldera. Euskal presoek, baita senideek ere, oro har, ontzat hartu dute EH Bilduren eragileta, kartzeletako bizi baldintzak hobetzeko: isolamendua amaitu, komunikazioen interbentzioarekin bukatu, preso gaixo eta adin handikoen egoera arindu, eta familiarekiko harremana estutu, batik bat pandemiaren murritzeten testuinguruan. Eragileta horretatik, euskal preso politikoak Euskal Herrira ekar ditzaten eta ahalik azkarren askatasunerako bidea egin dezaten lanean jarraitzeko konpromisoa berretsi du EH Bilduk.





COVIDarekin espetxeetan urtebetez

Gure artean COVIDa agertzeak eta hedatzeak aldaketa nabarmenak ekarri ditu gure bizitzetan, kutsatzeari eta ondorioei aurre egiteko aldizkako murrizketen ondorioz. Murrizketa lehen mailako osasun artatzean, pertsonen mugikortasunean eta aisiaidiaz gozatzean, eta azken batean guztion eskubideak ere murrizten dira.

Kartzelako ingurunean, higiene eskasiak, osasun-asistenziarik ezak eta presoek jada berez mugatua duten autonomiaren murrizketek, etengabe areagotzen dute arazoa esponentzialki, gune itxi horretan eskubideak ere mugatuta daudelako. Hau da, pandemiak eragindako eragozpen orokorreza harago, larritasun egoerak agerian uzten du espetxeetako neurri guzti-guztiak presoen eskubideen urraketa gero eta nabarmenagoan oinarritzen direla sistematikoki.

Espetxeetan COVID19a kudeatzeko orduan, espainiar eta frantziar Espetxe Administrazioetako arduradunen jarrera eta irudimena komunikazioak edo aktibitateak murrizteria mugatu da; murrizketetan oinarritutako hainbat neurri hartzetik harago ez dira joan. Kutsatzea saihesteko beharrezkoa den prebentzioan ez dute jakin edo ez dute nahi izan eskubideak mugatu edo ezabatzetik haratago joaterik; presoen eta senideen eskubideak murriztea izan da neurri orokorra.

Martxoan beteko da urtea espainiar Eustatuan EIOak kartzela guztiak isolatzea adostu zuenek. Orduan, gainera-kokoa geure etxeetan konfinatuta geundela, kabina eta aurreko komunikazio guztiak eten ziren, irteera baimenak, lekualdatzeak eta espetxe barruko jarduerak eten ziren. Uda aurreko deseskala da hasi zenean, egoera malgutzen joan

zen pixkanaka, baina horrek ez du eragotzi aldi horretan presoak isolatzea, tarteka bada ere, ia etengabe.

Espetxe batzuetan lokutorioko komunikazioak berriro hasi ziren deseskatalze horren ondoren, baina gorabehera partikularren eta espetxearen kokapen geografikoaren arabera, berriro eten ziren, eta bere berreskuratzea ez da inoiz iztuli Covid19a sartu aurreko egoerara. Aurrez aurreko komunikazioei dagokienez, beranduago arte ez ziren berreskuratu, eta etenaldi berri eta luzeek kalte nabarmena eragin dute familia-harremanetan.

Esan daiteke komunikazioen murrizketa etengabea izan dela kartzela guztieta. Joan den abuztuan aurrez aurreko komunikazioak eten zirenetik ez dira berriro hasi gaur arte; horrek esan nahi du preso askok 9 hilabete baino gehiago daramatela seme-alabekin, bikotekideekin edo gurasoekin kontaktu fisikorik izan gabe. Gainera, harreman falta hori ez da ordeztu bideo-deien "mirariarekin"; dei horiek modu desberdinean iritsi baitziren espetxeetara, eta, gaur egun, ez dira egonkortu kanpoaldearekin ohiko harremana mantentzeko modu gisa. Horri gehitu behar zaio euskal preso politiko ia guztiak komunikazioen interbentzioa dutela, eta, ondorioz, ezin dutela bideo-deirik egin gainerako presoek ahal duten espazio eta ordutegietan.

Ia espetxe guztieta gertatu da egoera hau, espetxea presoaren herritik urrun edo gertuago egon. Mugimenduen muga eta herrialdeen itxiera perimetralen ondorioz presoak hilabeteak egon dira inolako bisitarik jaso ezinik, eta egoera kanpoan arintzen joan bazeen ere, pandemiaren ondorengoa

olatuek eta kutsatzeen gorakadak eragindako psikosiaren eraginagatik, Espetxe Administrazioak abendura arte ez zuen argitaratu bisitak egiteko espoxeetara bidaiaik berariaz baimenduta zeudela.

Hala ere, hirugarren kutsatze aldi baten ondoren, joan den otsailaren 2an Espetxe Instituzioko Idazkaritzar Orokorrak prentsa-ohar bat argitaratu zuen, "Espetxe Instituzioak koronavirusaren aurka espoxeak blindatzea gomendatzen du" goiburuarekin. Kartzelak blindatzeko erabaki horren ondorioz, egun gutxian lokutorio eta aurrez aurreko komunikazio guztiek bertan behera geratu ziren kartzela gehienetan. Era berean, espoxe arteko lekualdaketa geratzea edo atzeratzea ekarri zituen. Lekualdaketa horiek oso garrantzitsuak dira gaur egun euskal presoen urrunzeari eta sakabanaketari amaiera emateko, eta, besteak beste, 40 euskal preso ez dira urrutien dauden presondegiak ateratzen, edo bide erdian trantsitoan geratu dira. Presoen eta beren senideen eskubideen aurkako beste eraso bat, urrunketari ziurgabetasuna gehituz.

Espetxe Administrazioak kartzelen barruan kartzelak egitea hautatu dute, kartzelak itxiz, eta osasun arazoa konpontzeko tentsioa arindu beharrean areagotu egin dute. Eskubideen urraketa horiek guztiek ez dira berriak, eta bai Estatu espainiarrean eta bai frantziarrean larriagotu eta areagotu egin dira duela urtebete alarma egoera ezarri zenetik. Adibidez, frantziar Estatuan "muga" oztopo berri gisa gehitu da bisita-eskubidea gauzatzeko; mintzatokiko komunikazioetan metrakrilatozko pantailak eraiki dituzte kontaktu oro saihesteko, eta familia-bisitako unitateak (UVF) denbora-mugarik gabe eten ziren. Hori gutxi balitz bezala, frantziar lurralderra edo espoxera bertara sartu ahal izateko, senideei PCR bat eskatzen zaie, emaitza negatiboarekin. Horrek bisita bakotzaren kostua pertsonako 125 euro handitzen du, komunikazio bat beiraren edo plastikozko pantaila hermetiko baten ostetik egiteko. Hainbat zentzugabekeria, presoen eta haien senideen eskubideak urratzea saihesten ez dutenak.

Bestalde, presoek arrisku talde bat osatzen dute, eta haien segurtasuna zorroztu behar da, maskara egokiak eta nahiakoak emanet, beste elementu profilaktiko batzuekin batera. Presoek, 50 urtetik gorakoek batez ere, lehentasuna izan behar dute txertaketan, baita kartzelariekin ere, kutsaduraren mamua aldendu ahal izateko espoxea bezalako eraikin itxi batean.

Espaniar kartzelak erabat itxi ostean sortutako egoeraren ondorioz, Estatu osoko hogei bat erakundek "kartzela blindatuak, pertsona isolatuak" izeneko dokumentua argitaratu zuten, egoera hori salatuz. Talde horiek, Sarek eta Etxerat tartean, salatu dute ezin dela justifikatu komunikatzeko eskubidea ezabatzea bezalako neurri krudel eta ez oso gizatiarra, komunikazioek presoengen berebiziko garrantzia

dutelako zigorra betetzen duten bitartean, kanpokoekin harremana izateko aukera ematen dietelako. Era berean, pandemiaren kudeaketa hasi zenetik, Giza Eskubideen elkartea eta erakunde ugarik, baita nazioartekoek ere, eskuatu izan dute, espoxe barruan COVID19ari aurre egiteko, preso kalteberenak espoxetik ateratzeko neurriak hartu behar direla, giza eskubideak baliatzeko eta errespetatzeko modurik oneña delako. Zentzu horretako neurriak ez ezartzeak, neurri orokor erabat murritzaleak eta kaltegarriak ekarri ditu kartzela-ingurunean dauden pertsona guztientzat.

Pandemiaren eta kudeatzaile txarren garaian, saihestezinak dira galderak:

Kutsatzeko zer arrisku dago kristalez bereizitako lokutorioetako komunikazioetan, bisitarien eta presoen arteko harreman zuzenik ez badago? Kutsatzeko zer arrisku dago aurrez aurreko komunikazioetan, bisitatzera doazen pertsonen eta presoen arteko harreman zuzena izanda, kalean ezartzen diren prebentzio-neurri berberak hartzen badira? Zer kutsatze-arrisku dago frantziar Estatuan mintzatokian edo UV-Fan bisitak egiteko, baldin eta bisitariek egiaztatzen badute PCR negatiboa dutela, manpara osteko bisitarako eskatzen zaien moduan? Zerk eragozten du gaur egun 65 urtetik gorako presoak, zigorraren zati handia betea duten preso gai-xoak, eta 3/4ak baino gehiago beteta kondenaren amaieran daudenak hirugarren graduan sailkatzea?

Neurri murritzale orokorrak hartzea eta komunikazioak etetea pertsonen eskubideen aurkako eraso zuzen eta bortitzada. Funtsezkoa da presoen bisitak berreskuratzea eta neurri osagarriak hartzea (kaleratzeko, PCRak, seroprebalentziat-testak, txertaketa-kartilla, txertaketa selektiboak, etab.), eta beste aukera batzuk, aireportuetan, mugetan, terrazetan eta abarretan hartzen diren moduan, kontaktu fisiko soila kentzea edo espoxera joatea debekatzetik harago.

Osasun-neurri alternatibo horiek berehala hartzearekin batera, funtsezko da iragarritako euskal presoen espoxe aldaketa burutzea eta iragarri gabeei ekitea, presoen eta haien senideen ziurgabetasuna eta kezka amaitzeko behingoz. Espetxe Administrazioak presoen eskubideak babesteko neurriak hartzeko garaia du, eta ez osasun krisia gainditu nahian eskubideak ezabatzeko. Bada ordua espoxeen barruan ere gainerako gizarte eta lan-esparruetako neurri berak hartzeko, lana eta osasuna, ikasketa eta osasuna, aisia eta osasuna... uztartzeko aukera ematen duten neurriak. Ezin digute behin eta mila aldiriz errepikatu ezin dela gizartea gelditu birusari aurre egiteko, eta aldi berean preso dauden pertsonen eskubide guztiak gelditu ahal izatea birusa espoxeetatik uxatzeko. Presoak eta haien familiak dira osasunera eta bizitzarako eskubidea nahi duten lehenak, baina hori nekez berma daiteke komunikazioak eta beste eskubide batzuk ezabatuz.





**Euskal presoak
errekorren
liburuauan**

Euskal auziak utzi ditu denboran luzatzen diren aztarna batzuk, oraindik ere talka politiko batek irekita jarraitzen duela erakutsiz. Nabarmenen artean kartzela dago; instituzio errepresibo horretatik igaro dira azken hamarkadetan 9.000 gizon eta emakume baino gehiago, interes nazional eta sozialak dituen gatazka horrekin zer ikusia dutenak.

Euskal presoen kopurua aparteko berezitasun bat da Europan, eta gaur egun konpontzeke dauden beste gatazka batzuekin (Palestina, Kurdistan...), edo gatazka historikoekin (azken horiek Bigarren Mundu Gerraren ondorengo askapenerrekin lotuak) aldera daitezkeen bakanetako bat da. Berezitasuna ez dagokio presoen kopuruari bakarrik, zigorren iraupenari ere bai, bai ikuspegi indibidual batetik, bai ikuspegi kolektibo batetik.

Aspektu historiko hurbilenari dagokionez, altxamendu militar frankistak eta ondorengo gerrak preso eraman zituen dozenaka mila euskal herritar, gehienak Bizkaia eta Kantabria matxinatuen mende erori zirenean, 1937ko udan. Ehunka exekuzio egin eta milaka preso sailkatu zituzten frankisten konpainietan edo esklabo gisa langileen batailoietan sartze-ko. 1939an gatazka amaitu zenean, Bigarren Mundu Gerra-ren hasierak behartuta erbestetik itzuli zirenkin preso kopurua handitu egin zen. 1938 eta 1958 artean, 12.902 euskal herritar igaro ziren espetxetik, errepublikanoen konpromisoarekin lotutako delitu politikoengatik gehienak, zuzenbi-de komuneko faltengatik gainerakoak.

Preso horiek defentsa zibilik gabeko saio bizkorretan epaitu zituzten militarki, eta zigor luzeak ezarri zizkieten, biziarteko kartzela-zigorra, besteak beste. Baino hondame-nean zegoen Estatu batean lanerako eskuen faltak kartzelak arindu zituen indultuen bidez. 1940ko otsailaren 3an indul-tatu zituzten 12 urte baino gutxiagoko kartzela-zigorra zute-nak. 1943an indultu jeneral bat izan zen. 1961eko urriaren 11n beste indultu orokor bat egon zen, Francok agintean 25 urte zeramatza-lako; eta 1963ko ekainaren 24an beste bat Paulo VI.a Aita Santu izendatu zutelako.

Euskal presoak Penintsulan zehar sakabanatu zituzten. Burgoskoia izan zen euskal preso asko jaso zituen lehen kartzela, 600 guztira. Ondoren, Cuellar (Segovia), Dueñas (Palentzia), Puerto de Santa María (Cádiz) eta Carmona (Sevilla) espetxeetara eraman zituzten beste preso batzuk. Spainiar Estatuko kartzela handi, txiki edo ertain guztiak euskal pre-sooak izan zituzten. Puerto de Santa María izan zen Euskal Herritik kanpo euskal preso gehien izan zituen kartzela.

1947an, tropa faxistak Bizkaian sartu eta hamar urterat, gerran atxilotutako ehunka euskal preso zeuden oraindik kartzelan. Jacinto Otxoa Martikorena nafarrak 26 urte eman zituen espetxean (1999ko urrian hil zen). 1963an kaleratu zen, Joan XXIII.a Aita Santuaren heriotzagatik indultatuta. Gainerakoak ez ziren iritsi 20 urtera, ezta Marcelo Usabaga maki komunista ere (2015ean hil zen). Gehienek sei urte baino gutxiago egon ziren preso, hala nola Juan Ajuriague-rra, Santoñan euskal armadaren errenditzea negoziatu zuen EAJko burua, 1943ko uztailean Kanaria Handiko Las Palmas espetxetik atera zena, heriotza-zigorrera kondenatua izan arren.

1974an, Franco hil baino urtebete lehenago, 245 euskal preso politiko zeuden espetxeen. Hurrengo urteko azaroaren 20an, diktadorea hil zen egunean, euskal presoak 731 ziren, horietatik 104 emakumeak. Preso gehienak ezkerreko erakundeetakoak ziren (ORT, PTE, MCE, PORE, LCR, PCE, PCI), gazteak (IASE), armatuak (ETA, FRAP) edo abertzaleak (LAB, LAIA), EAJko bi eta PSOEko bat. Oro har, 1975eko apirilaren 26an indarrean jarritako frankismoaren seigarren salbuespen-egoeran atxilotutako 4.000 inguru atxilotutakoak ziren. Diktadorea hil ondoren ere kartzelek irekita jarraitu zuten euskal disidentziarentzat. 1980an jada 265 preso zeuden, 1993an 578 ziren eta 2008an 762rekin jo zuen goiena.



Espaniako Zigor Kodea Europako gogorrenetakoia izanik, kondenak ere kontinenteko altuenak dira. Bere Ko-dearen termino batzuk, terrorismoa goratzea, monarkiari kritika egitea edo sentimendu erlijiosoei irain egitea kasu, ez daude Europako gehienetan; beste kode horiek, bestalde, nazismoaren apologia gogor zigortzen dute, baina Kode espaniarrean ez dago delitu hori. Espania Europako batez bestekoaren gainetik dago, bai espoxeratzeko kopuruagatik, bai kondenak luzatzeagatik. Espoxeratzeei dagokionean Errusiak, Turkiak edo Azerbaijanek gainditzen dute, zigorren luzapenari dagokionean Moldaviak, Errumaniak edo Txekia. Termino erlatiboetan, Espaniak preso gehiago ditu Txinak, Vietnamek, Irakek, Siriak, Venezuelak, Argentinak, Hondurasek eta Afrikako herrialde gehienek baino. Kolonbiak justu gainditzen du.

Frantziako Estatuan, Gorges Ibrahim Abdallah komunista libanoarrak 37 urte daramatzate kartzelan. Duela hamarkada bat atera behar zukeen, zigorra beteta, baina Washingtonek eta Tel Avivet etengabe presionatzen dute frantziar Gobernua espoxean manten dezan. Jakes Esnalek eta Jon Kepa Parotek 30 urte baino gehiago daramatzate frantziar espoxeetan, eta Unai Parotek, berriz, espaniarretan. Jose Mari Sagardui 2011ko apirilean atera zen espoxetik, ia 31 urteren ondoren; denbora horretan 13 espoxetan eduki zuten, 37 aldiz aldatu zuten espoxez. Gaur egun, 11 euskal presok 25 urte baino gehiago daramatzate espoxean, 30ek 20 eta

25 artean, eta 21ek 20 urte daramatzate. Ohiz kampoko espetxe auzia da Europan.

Arrazoi komunengatik zein politikoengatik mila urte baino gehiagoko kartzela-zigorra duten planetako 29 presoen artean 11 euskal herritar daude. Preso palestinak bat dago, Abdullah Barghouti, Hamasekoa, biziarteko 67 kartzela-zigorrera kondentatua; espaniar espetxe sistemak ez du jasotzen, bestalde, zigor hori, baina 40 urteko espetxe zigorrekin parekatu egiten du. Palestinak eta Kurdistanek kondentsatzen dute gaur egun preso politiko kopuru handiena. Jerusalemgo Wadi Hilweh Informazio Zentroak 2020ari buruz egin berri duen txostenaren arabera, Israelgo kartzeletan 4400 preso palestinak daude gutxi gorabehera, tartean 40 emakume, 170 adin txikiko eta 1993an Osloko akordioak sinatu baino lehen atxilotutako 26, 27 urte baino gehiago daramatzatenak kartzelan.

Kolonbia da, hain zuzen ere, une honetan munduko preso politiko gehien dituen hirugarren estatua, 9.550 inguru-rekin, baina, Espaniak bezala, beren izaera ez die aitortzen Kolonbiak ere. Errusian 25.000 txetxeniar espoxeratu egon dira arrazoi politiko-etnikoengatik, eta ehunka batzuk Euperar Batasuneko kartzeletan sakabanatuak, kopuru zehatzik jakin gabe. Agerikoa denez, Txetxenia ez da existitzen ez Moskarentzat, ez nazioarteko komunitatearentzat. Errusiarak dira denak. Turkian 300.000 inguru preso daude, eta horietako bosten bat preso politikoak dira. Kurduak eta

2016ko ustezko estatu-kolpearekin lotutako beste batzuk. Erdogan presidenteak 2002an boterera iritsi zenean, 60.000 preso zeuden Turkian. HDP Kurduak, Turkiako Parlamentuan bozketa hirugarren talde politikoa denak, bere zazpi diputatu ditu kartzelan. Dozenaka alkate eta 6.000 militante baino gehiago ere espetxeen dauzka.

AEBk, munduko jendarmeak, bere kartzeletan dauden preso kopuruaren errekor tristea du: 2.300.000, biztanleriaren % 0,75. Horietako batzuk politikoak dira, dozena bat portorriko kasu, eta espetxe-zigorren urte kopuruaren zerrenda lazgarri bat. Leonard Peltier siuxak 43 urte daramatza espetxeen eta Mumia Abu-Jamal pantera beltzak 40 urte egingo ditu 2021ean. Oscar Lopez puertoricarra 35 urtez egon zen kartzelan, Barak Obamak indultatu zuen arte.

Indiako Gobernuak Bengalako disidentzia espetxeratu du, baita ehunka birmaniar ere, Armadaren estatu kolpearen ostean. Nael Al-Bargouthi Israelgo kartzeletako preso politiko zaharrena zen. 2011ko urrian askatu zuten, 33 urte burdin sareen artean igaro ondoren, Israelgo soldadu bat 1.027 preso palestinarekin trukatu ondoren. Baino 2014an berriro atxilotu zuten, akordioa errespetatu gabe. 41 urte daramatza kartzelan.

Irlandak zituen Europan, Euskal Herriarekin batera, arrazoi politikoengatik preso gehien. Duela ia bi hamarkada, 166 preso irlandar zeuden bizi osorako kartzela-zigorrera kondenatuta. Ostiral Santuko Akordioen (1998) ondoren hustu ziren espetxeak. Azken datuen arabera, 63 preso errepublikano daude kartzelan arrazoi politikoengatik, akordioak onartu ez eta jarduera armatuarekin jarraitu zutenak gehienak. Espainiak eta Frantziak milaka preso politiko hartzituzte historikoki. 1962ko Evianeko akordioen bidez, Frantziak milaka preso aljeriar askatu zituen. Frankismo ga-

raian, Fernando Carballo Blanco izan zen kartzelan denbora gehien eman zuen presoa: aste batzuk falta izan zitzazkion 27 urte egiteko. Baino ez zuen dena jarraian egin, atxiloaldi ezberdinak gehituz baizik. Valladoliden jaioa eta CNTko sindikalista, bere aita Francok exekutatu zuen. 1963an atxilotu zuten, Stuart Christie eskoziarrarekin batera, diktadorearen aurkako atentatu bat prestatzea leporatuta. 1975ean amnistiatuta atera zen.

Nabarmena da munduan badirela Euskal Herriak baino preso gehiago dituzten leku batzuk (Kolonbia, Turki...), kondena luzeagoak dituztenak (AEB), baina planeta osoan ez dago beste lekurik honelako bizi-arteko espetxe zigor multzorik duenik. Espainiak munduko errekorra du arrazoi politikoengatik ezarritako bizi-arteko espetxe zigorretan; duela urte batzuetatik de facto aplikatuak dira zigor hauek eta gorte gorenak zein konstituzionalak berretsiak. 50 inguru euskal presok betea dute Europar Batasuneko herrialde gehienetan bizi-arteko zigorrarekin parekatzen den 20 urteko espetxealdia.

XX. mendean inoiz ez da egon, ez Espainian eta ez Frantziian, azken 40 urtean euskal presoenak adina urte espetxeen egin dituen kolektiborik. Inoiz ez dute jasan hainbeste presok berariaz ezarritako zigor luzapena. Auzitegiak, ezta gerra-azuitegiek ere (kolaboratzaileek, frankistek zein antikolaboracionistek), ez zuten inoiz hainbeste jende espetxera bidali XX. mendean. Azken bost mendeetan ez da euskal gizatalderik egon espetxeen azken hamarkada haustakoa bezain tratu zikoitza jasanez. Euskaldunek ez dute inoiz espetxe-zigor hain mendekatirik jasan, ez nafar subiranotasuna defendatu zutenek, ez Trevilleren edo Napoleonen aurka matxinatu zirenak, ez gerra karlistetan parte hartu zutenek edo Mola eta Francoren aurka defendatu zirenak.



Instituzioak, eragileak eta herri ekimenak

ABENDUAK 19

Euskal elkargoa presoekin

Euskal Mankomunitatearen kontseilu komunitarioak bermatu egin zuen bere lehendakariorde Renée Carriquek instituzioko ejekutibaren izenean defen-datutako mozioa. Urtarrilaren 9an euskal presoen eskubideen alde Baionan burutuko den giza katean parte hartzea dei egiten zen bertan.



ABENDUAK 22

Errealitatea kartel batean bilduta

Zenbat urte daramaten preso, nortzuk dauden espetxealdi arinduan edota kartzeletan gaixorik, zein graduan sailkatu dituzten, nortzuk diren guraso... Hau eta gehiago jasotzen du Euskal Herriko txoko askotan agertu berria den posterrak.

ABENDUAK 28

"Harrera"k laguntza behar du

2012tik ari da Harrera Elkartea preso ohi eta errefuxiatu ohiek gizarteratze prozesuan aurkitzen dituzten hainbat arazoren aurrean asistentzia ematen. Izurriteak are zailago bihurtu duen urte honetan, berriro esan zuten: "Bazkide berriak berriak behar ditugu; ez gaude prest inor atzean uzteko".

ABENDUAK 29

Aitzondoko udalen adierazpena

Aduna, Asteasu, Amasa-Villabona eta Zizurkil eta Alkizako udalbatzek euskal presoen urruntze politika amaitzearen aldeko adierazpena onartu zuten gehiengo osoz.



URTARRILAK 4

Erronkak zehaztu

Presoen auzia konpontzeko aurrerapenei, blokeoei eta atzerapausoei buruzko azterketa egin du Foro Sozial Iraunkorrak eta hurrengo faseak identifikatu ditu: lehenengoan, salbuespenezko egoerekin bukatzea eta, bigarrenean, bi azpifase bereizi dituzte: birgizarte-ratzeko plan bat definitu beharra eta 7/2003 Legearen arabera zigortutakoei «konponbide egokia eta garaietan bat datorrena» emateko beharra.

URTARRILAK 6

Preso eta iheslari ohiaik

Ipar Euskal Herriko preso eta iheslari ohiek agerraldia egin dute Baionan eta urtarrilaren 9an Sarek eta bakegileek deitutako mobilizazioetan parte hartzera deitu dute.



URTARRILAK 21**Nafarroako Parlamentuan mozioa**

Geroa Bai, PSN, EH Bildu, Podemos eta Izquierda-Ezkerra alderdiek Nafarroako Parlamentuan mozio bat onartu dute, non Nafarroako preso guztiak, hala eskatzen badute, Iruñeko espetxera ekartzeko galdegin duten. Navarra Suma bakarrik gelditu da ezezkoen aldean.

URTARRILAK 21**Salbuespen legediari Stop**

Euskal Herriko, Herrialde Katalaneako eta estatu espainoleko kultur eta hezkuntza munduko hainbat pertsonalitatek "Itzulerarik gabeko bide berri baten alde" izeneko manifestua sinatu dute, non iraganeko salbuespenezko logikak gaintitzeko eskatzen duten.

URTARRILAK 22**Sindikatuak**

ELA, LAB, UGT, Steilas, ESK, CNT, CGT, EHNE, HIRU eta Etxalde sindikatuek Bilbon dagoen espainiar Gobernuaren Ordezkaritza aurrean mobilizazioa burutu dute, Izan Bidearen dinamikaren baitan. Salbuespenezko espetxe politika bertan behera gelditze-ko aldarrikatu dute eta EAko ordezkarria den Denis Itxasori zein Bizkaiko ordezkari ordea den José Vicente Reyesi gutun bana hilarazi diete, presoen au- zian urrats definitiboak eman daitezen.

URTARRILAK 23**Altsasukoak aske**

Altsasuko gazteek, euren gurasoek eta herri plataformak agerraldia egin dute Iruñean. Jasotako elkartasuna eta basesa eskertzeaz gain, kriminalizazioa salatu eta Estrasburgoko Auzitegian helegiteak jarri dituztela adierazi dute.

**URTARRILAK 25****Etxerat haserre**

Senideen elkarreak bere haserrea eta kezka adierazi ditu Antton Troitiñoren egoeragatik. Izen ere, gaixotasun larria izateagatik Auzitegi Nazionalak hirugarren gradua aplikatu eta espetxetik irteera dekretatzeko autoa eman zue- netik 15 egun igaro dira eta espetxe- an segitzen du.

URTARRILAK 25**Bilboko Udalaren adierazpena**

PNV, PSE, EH Bildu eta Elkarrekin Podemosek adierazpen bateratua egin dute. Bertan euren "kezka" adierazi dute Bea Etxeberria eta Iñigo Zapirain euskal presoen alabaren egoeragatik, zeina hiru urte betetzen dituenean, bere gurasoengandik urrundua izango den. Irati bere gurasoekin egon ahal izateko gurasoak Euskal Herriko espe- txe batera ekartzeko eskatu dute.

URTARRILAK 27**Nafarroako Parlamentua**

SOS Presoak Covid-19 ekimenak (Sare, Etxerat, Salhaketa eta Altsasuko gurasoak) Nafarroako Parlamentuko Migrazio-Politiken eta Justizia batzordeko lan saioan hartu dute parte.

**OTSAILAK 2****Urruñako herri kontseilua**

Urruñako herri kontseiluak gehiengoz sustengua adierazi dio bertan bizitokia eta lan proiektua duen Igor Uriarte euskal preso ohiari. Lurralde debekua kendu eta berriz herrira itzuli ahal iza- tea eskatzen du mozioak.

OTSAILAK 2**Etxeratek Soto del Realeko egoera salatu du**

Senideen elkarreak Sotoko espetxean

dauden euskal preso politikoen isolamendua buka dadin galdegin du. Matrixol Iparragirre, Iñaki Reta eta Jur- dan Martitegi isolamenduan segitzen duten euskal preso bakarrak direla eta Euskal Herriko espetxeetan egon beharko luketela azpimarratu du.

OTSAILAK 4**Foro Sozialaren Behatokia**

Behatokiak espetxeetako egoera- ren inguruko txostena aurkeztu du. 2020ko ekainetik hona 1 graduan dauden presoen kopurua jaitsi bada ere (154tik 78ra), egoera hori normalizatu behar dela eta bide legalaren garape- nerako bermeak jarri behar direla az- pimarratu du.

**OTSAILAK 6****Alderdiene aitortza**

Urrunketaren eraginez presoen senideek pairatutako sufrimendua aitor- tute EAJ, EH Bildu, PSE eta Elkarre- kin Podemos-Izquierda Unida alderdi politikoek Lasarte-Oria (2021/I/14), Tolosa (2021/I/28) eta Soraluze- ko (2021/II/3) udal batzarretan onartuta- ko mozioen bitartez. Espetxe politika berri baten beharra defendatzentz dute, disper- tsioa eta urrunketaren aurka agertzen dira, haien eraginez izandako heriotzak berriz ere gerta ez daitez- en, eta legedi arrunta eta normalizatutako espetxe politikaren aldeko hautua ere egiten dute.

OTSAILAK 9**Sindikatuak**

ELA, LAB, CCOO, UGT, Steilas, ESK, EHNE (Gipuzkoa eta Nafarroa), Etxalde, Hiru, CGT eta CNT sindikatuek babestu egin dute azken asteetan EAJ, EH Bildu, PSE eta Elkarrekin Podemos alderdi politikoek Tolosa, Lasarte-Oria

eta Soraluzeko udalbatzeten hartutako akordioa. Legedi arrunta eta normalizatutako espetxe politika bat aplikatuz, beste neurri batzuekin batera, presoen problematikari erantzun bat ematea elkarbizitza demokratiko bat eraikitzeko kontutan izateko ekarpena litzatekeela adierazi dute.

OTSAILAK 11

IEHko ordezkaritza

Eric Dupond-Moretti Frantziako Justizia ministroarekin bildu da Ipar Euskal Herriko ordezkaritza bat Parisen. Euskal Herriko bake prozesuaz eta estatu frantseseko kartzeletan dauden euskal presoek hitz egin zuten. Elkarrizketa giro eraikitailean eman dela eta ministroak jarraipena emateko konpromisoa berretsi duela azaldu dute euskal ordezkariek.

OTSAILAK 16

Sare, Etxerat eta beste eragileak

Estatu espainoleko 18 elkartek, horien artean Sare, Etxerat eta Salhaketa Nafarroa, Covid-19arekin batera estatuko espetxeetan ematen ari diren murrizpenak eta eskubide galerak salatu dituzte.

OTSAILAK 18

Lola Lopezen askatasuna aldarri

Kataluinako Lolaren Babeserako Batzordeak 70 urte betetzearen duen Granollersko preso politikoaren askatasuna aldarrikatu du eta horren aldeko kanpaina bat abiatu dute Kataluinan.



OTSAILAK 18

Iratiren kasua EAEko legebiltzarrean

Martxoaren 8an hiru urte beteko di-tuen eta, hortaz, motxiladun haur bihurtuko den Iratiren egoera salatu

zuten motxiladun haur ohia den Ez-tizen Artolak "Iratzi gurasoekin EHra" plataformaren izenean eta Inaxio Oiarzabalek Sare Herritarraren izenean.



OTSAILAK 20

Etxerat

Euskal preso politikoen senideen el-karteak gutun bana igori die kartzeletako kontrolataileari eta frantziar Estatuko Eskubideen Defendatzaireari, krisi sanitarioaren testuinguruaren euskal presoen eta haien senideen egoeraren berri eman eta neurri zehatzak galde-giteko, hala nola, doako test azkarrak, bisitatarako etxolak eta adineko edo gaixorik diren presoak askatzea.

OTSAILAK 22

Sare eta Etxerat

Estatu espainoleko espetxeetan komunikazioak etenda daudela salatu dute Etxeratek eta Sarek. Pandemiarekin neurri murriztaileak ezarri direla gogoratu dute, nazioarteko erakundeek presoak askatzeko gomendioa egin badute ere.

OTSAILAK 23

Biktimak

Francisco Javier Nuñez 1977an hil zen Espainiako Poliziaren gehiegikeriaren ondorioz. 44 urte beranduago, Espainiako gobernuak biktima honi egindako min bidegabea onartu du.

MARTXOAK 1

Nafarroako Parlamentua

Nafarroako Parlamentuak Mikel Zabalzaren kasua argitzeko eskatu du gaur aho batez onarturiko adierazpen instituzional batean. Alberto Perote Cesid-eko koronel eta zerbitzu sekretuetako buruaren eta Pedro Gomez Nieto Guardia Zibileko kapitainaren arteko elka-

rrizketetako audioetako edukia «sakonki ikertzea» galdegin du, hain zuzen.

MARTXOAK 2

Foro Sozial Iraunkorra

Euskal gatzazka eta kazetaritzaren inguru mahai inguru bat antolatu zuten Donostian. Elkarbizitza demokratikoa erdiestea helburu, gizarte zibilaren eztabaidak eta proposamenak bildu nahi zitun.

MARTXOAK 2

Torturen auzia Europako Parlamentuan

Mikel Zabalzaren kasua Europako Parlamentura heldu da. Juan Alberto Perote Cesid-eko buruaren eta Pedro Gomez Nieto GZeko kapitainaren arteko grabazioak argitaratu ostean, eurodiputatuengen bi iniziatiivei esker, Europako Komisioari galdeku diote ea honen ezaugtza zuen eta zer iritzi daukan horren inguruan, eta ea Komisioak mekanismoak dituen estatu espainolari Oinarritzko Eskubideen Karta betearazteko.

MARTXOAK 9

Etxerat

Senideen elkarrekin iragarritako 48 presoren lekualdatzeak paralizatuta daudela eta honek presoengen zein senideengan sortzen dituen ziurgabetasuna eta egonezina salatu du.

MARTXOAK 9

Presioak Nazio Batuetan

Nils Melzer Nazio Batuen Erakundeko torturen aurkako errelatoreak elkarritzeta batean presioak jasan dituela jakinarazi du. Suitzan goi instantzien aldetik, estatu espainolak Nekane Txapartegi torturatu zuenik ezin zuela adierazi jakinarazi zioten, estatu espainola Europar Batasunarekin negoziazioetan lagun garrantzitsua zelako.



Etxerat-ek KINKEA izeneko produktu promozioa abiarazten du
Etxerat pone en marcha la promoción de productos KINKEA

kinkea.^{.eus}

ARGITASUNA OPARI



SARI NAGUSIA PREMIO PRINCIPAL

20.000€

3 SARI 3 PREMIOS
5.000€

20 SARI 20 PREMIOS
500€

15 SARI 15 PREMIOS
1.000€

100 SARI 100 PREMIOS
100€

Litografia jasotzean, 25 euroren truke, urtean zehar egindo ditugun lau zozketetako batean parte hartzeko zenbakia jasoko duzu.

Lau litografia jasota, lau zozketetan parte hartzeko zenbakiek jasoko dituzu.

Al recoger la litografía, por 25 euros, recibirás un número para participar en uno de los cuatro sorteos que organizaremos durante el año. Recogiendo cuatro litografías, recibirás cuatro números para participar en cada uno de los cuatro sorteos.

Permisos de salida, terceros grados y libertad condicional. ¿Por qué no?



Es un hecho contrastable que durante decenios los/as presos/as políticos vascos/as han sido tratados/as colectivamente fruto de las decisiones políticas que han venido adoptando los sucesivos gobiernos. Ese tratamiento colectivo ha llevado que invariable y sistemáticamente fueran clasificados/as en 1º grado de tratamiento y no tuvieran la mínima opción de llegar en tiempo y plazos a los diferentes estadios del tratamiento penitenciario y no pudieran acceder ni a los permisos penitenciarios, ni al tercer grado o semi-libertad ni, mucho menos, a la libertad condicional.



La política de grados

El derecho penitenciario en el estado español se sustenta en una serie de normativas legales como la Ley Orgánica General Penitenciaria (LOGP) de 1979 o el Reglamento Penitenciario (RP) que desarrolla la LOGP (----). En base a ello, la legalidad vigente contempla diferentes regímenes penitenciarios, modos de vida o clasificaciones, y que vienen a concretarse en a) el **Régimen Cerrado**, que se aplica a los clasificados en primer grado, debido a su peligrosidad extrema o inadaptación manifiesta al régimen ordinario; b) el **Régimen Ordinario**, que se aplica a los clasificados en segundo grado y a los detenidos o presos aún sin clasificar, y c) el **Régimen Abierto**, que se aplica a los clasificados en tercer grado para seguir su tratamiento en régimen de semi-libertad. En otra terminología, el primer grado, el segundo grado y el tercer grado. El propio RP prevé la posibilidad de una suerte de *regímenes intermedios o mixtos*, consecuencia de aplicar a un régimen de vida características propias de otro (lo que se conoce como *principio de flexibilidad*, art. 100.2. RP)

Cuando una condena deviene firme, la cárcel clasifica a la persona presa. Se trata de la *clasificación inicial*. Esta clasificación inicial del preso parte de una propuesta de la Junta de Tratamiento, que estudia al preso y propone el modo de vida que considera oportuno para el mismo, y luego será la propia Secretaría General de Instituciones Penitenciarias (SGIP) quien, tras estudiar la propuesta, acabe dictando la resolución administrativa correspondiente en un plazo de dos meses. Durante las cuatro últimas décadas la Administración Penitenciaria adoptó el criterio de clasificar inicialmente en primer grado a los presos políticos vascos, amparándose en el Reglamento Penitenciario: “Son calificados en primer grado aquellos internos que mostraran peligrosidad extrema o inadaptación manifiesta a las normas de convivencia establecidas y ponderando factores como: naturaleza de los delitos cometidos; comisión de actos que atenten contra la vida o la integridad física de las personas, la propiedad, o los cometidos en modos o formas especialmente violentos; pertenencia a organizaciones delictivas o a bandas armadas;...”.

Pero esa clasificación inicial está llamada a evolucionar hacia los siguientes grados, y esto es lo que ha venido sucediendo sistemáticamente a los presos políticos vascos, condenándoles a una imposibilidad real de seguir un itinerario penitenciario personalizado. Es más, para la renovación de la clasificación

en primer grado, que debería ser una clasificación temporal, se ha usado y abusado de argumentos que todavía 10 años después del cese de la actividad de ETA se siguen utilizando por parte de las Juntas de Tratamiento, la SGIP, el Juzgado Central de Vigilancia Penitenciaria y la Sección Primera de la Sala de lo Penal de la Audiencia Nacional. Sin querer profundizar en la injusticia que supuso esa clasificación sempiterna en primer grado durante las décadas de los 80, 90 ó 2000, es evidente que recurrir, a partir de 2011, al argumento de la peligrosidad o la pertenencia a una organización para mantener a los presos políticos vascos en primer grado es una decisión política de injusticia manifiesta, solamente entendible desde los parámetros del derecho penal del enemigo.

Hay que recordar que el Reglamento Penitenciario sólo contempla el mantenimiento en primer grado en los supuestos de peligrosidad extrema e inadaptación manifiesta a los otros regímenes y que sobre el 2º grado dice: "Serán clasificados en segundo grado aquellos penados en quienes concurren unas circunstancias personales y penitenciarias de normal convivencia, pero sin capacidad para vivir, por el momento, en régimen de semilibertad". Y sobre el 3º grado: "Se aplicará el régimen penitenciario de tercer grado a todos aquellos internos que, por sus circunstancias personales y penitenciarias, estén capacitados para llevar a cabo un régimen de vida en semilibertad".

Algún paso se ha dado en la década recién iniciada en cuanto a la evolución de grado de los presos pero, en líneas generales, las inercias del pasado siguen vigentes en las Juntas de Tratamiento de la mayoría de las cárceles y en el JCVP y la AN, donde las resistencias no han sido vencidas. La realidad es sencilla: las decisiones de cambio de grado se acuerdan por la Administración Penitenciaria y el JCVP, pero únicamente después de que se haya adoptado una decisión política clara encaminada a revertir la excepcionalidad con que se ha venido tratando y se trata a los presos políticos vascos.

La ubicación de los presos no es ajena a todo esto. No es ninguna casualidad que el régimen cerrado y la dispersión intermodular se hayan mantenido en las prisiones más alejadas de Euskal Herria. Los todavía clasificados en primer grado siguen en esas prisiones. Establecimientos penitenciarios destinados a cumplir un papel político-represivo, donde, al alejamiento como castigo, se le sumaba la finalidad de cumplir íntegramente la pena en las condiciones más duras y en ausencia de programas de tratamiento y posibles evoluciones penitenciarias.

El principio de flexibilización (art. 100.2)

Decíamos que el Reglamento Penitenciario en su art. 100 aborda la cuestión de la clasificación penitenciaria y sus grados, pero también contempla en un apartado de ese artículo

el principio de flexibilización para los grados. Se trata de que a la persona presa en un grado se le incorporen actividades o posibilidades de vida propias de otro grado. Y se debería tratar de situaciones transitorias, porque lo adecuado, según el mismo RP, es que cada persona presa vive de acuerdo con las condiciones del grado en que se merece estar.

Durante los dos últimos años, una vez que los presos vascos comenzaron mayoritariamente a recurrir el primer grado en el que se les mantenía, se ha procedido a una aplicación extensa de este art. 100.2, situando a los presos políticos vascos en un espacio intermedio entre el primero y el segundo grado, con la inocultable intención de demorar la progresión al segundo grado.

Se daba la circunstancia que un buen número de presos vascos se encontraban en módulos ordinarios (2º grado) pero clasificados en primer grado (algo, por lo demás estrictamente prohibido por la LOGP y el RP). Los presos, en sus quejas y recursos, se hicieron eco de esta realidad argumentando que, si la Administración les ubicaba en módulos ordinarios, ello obedecía a que no los consideraba ni inadaptados al régimen ordinario ni extremadamente peligrosos, por lo que lo procedente era regularizar su situación, clasificándolos en segundo grado. Después de que las Juntas de Tratamiento, la SGIP o el JCVP hicieran oídos sordos a buen número de las quejas y recursos de grado, en febrero de 2019 el JCVP se veía obligado a estimar parcialmente el primer recurso de un preso político vasco y, aunque le mantenía en primer grado, le aplicaba el principio de flexibilidad (art. 100.2 RP).

Desde entonces, este principio de flexibilidad se ha venido generalizando y se ha aplicado a más de medio centenar de presos vascos, generando una situación tan inédita como anómala. No en vano, la flexibilización que prevé el artículo 100.2 exige un programa específico de tratamiento (PET), que debe incluir actividades y oportunidades que permitan al preso pasar, en un breve plazo de tiempo, al siguiente grado. En el caso de los presos políticos vascos, este PET simplemente no ha existido o ha carecido de contenidos reales.

Como consecuencia de ello, ocurre que la mayoría de los presos en primer grado a los que se les ha aplicado el 100.2 han visto cómo se les prolongaba esa clasificación inexistente durante más de 12 y hasta 18 meses, con la inocultable intención de no clasificarlos en segundo grado, el régimen ordinario (en él se encuentra el 99% de las personas presas). En este apeadero artificial se encuentran retenidos en la actualidad cerca de una veintena de presos políticos vascos, a los que se les hurta el derecho a un itinerario penitenciario. Esta argucia judicial y administrativa penaliza a los presos políticos vascos al añadirles un inexistente grado no contemplado en la legislación que retarda su acceso al régimen ordinario y les aleja en el tiempo del acceso a los permisos, el tercer grado y la libertad condicional.



Libertad condicional ¿por qué no?

La libertad condicional se concede por parte del Juez de Vigilancia Penitenciaria, cuando, tras haber cumplido una parte sustancial de la pena, se entiende que el resto de la condena que falta por cumplir puede ser cumplida en régimen de libertad. No puede dejar de comentarse que, en la deriva punitiva del Estado español, tras las modificaciones introducidas en la Reforma del Código Penal (Ley Orgánica 1/2015, de 30 de marzo), aunque los supuestos de concesión de la libertad condicional se mantienen, se introdujeron varias modificaciones sustanciales en la concesión de la libertad condicional.

A partir de esa fecha, la libertad condicional pasó a ser regulada como una modalidad de suspensión de la ejecución del resto de la pena. Al contrario de lo que venía sucediendo hasta entonces, el tiempo en libertad condicional ya no computa como tiempo de cumplimiento de condena, sino que la concesión de la libertad condicional determina la suspensión de la ejecución del resto de la pena durante un determinado período de tiempo. Así, si durante ese tiempo el preso no reincide y cumple las condiciones impuestas, se declarará extinguida la pena pendiente de cumplimiento. Por contra, si durante el período de libertad condicional vuelve a cometer un delito o incumple las condiciones impuestas, la libertad será revocada y deberá cumplir toda la pena que restaba por cumplir. El tiempo en que ha permanecido en libertad condicional no contaría para nada.

Hecha esta aclaración, hay que apuntar que los supuestos para la concesión de la libertad condicional continúan manteniéndose y, aunque pueda llegar a darse por variados

motivos, en lo que concierne a los presos políticos vascos, éstos se pueden resumir en dos: el ligado al tiempo de cumplimiento y el ligado a circunstancias excepcionales.

La libertad condicional y el cumplimiento de la pena

La libertad condicional se puede acordar cuando se cumplan los siguientes requisitos:

- Que el preso se encuentre clasificado en tercer grado.
- Que el preso haya extinguido las tres cuartas partes de la pena impuesta.
- Que el preso haya observado buena conducta.

Además, para resolver sobre la suspensión de la ejecución del resto de la pena y concesión de la libertad condicional, el JCVP (único pertinente) debe valorar la personalidad del preso, sus antecedentes, las circunstancias del delito, la relevancia de lo que podría verse afectado por una reiteración en el delito, la conducta durante el cumplimiento de la pena, circunstancias familiares y los efectos que cabría esperar de la suspensión de la ejecución y del cumplimiento de las medidas que le fueren impuestas.

Respecto de la parte de la pena que debe estar efectivamente cumplida, muy excepcionalmente, también podrá acordarse la libertad condicional de los que hayan extinguido dos terceras partes de su condena si durante el cumplimiento de su pena han desarrollado actividades laborales, culturales u ocupacionales, y acreditan el cumplimiento de los otros dos requisitos (tercer grado y buena conducta).

La libertad condicional y las circunstancias excepcionales

Las circunstancias excepcionales para la concesión de libertad condicional vienen determinadas por la salud y la edad del preso. Así, el JCVP también podrá acordar la suspensión de la ejecución del resto de la pena y conceder la libertad condicional a los presos septuagenarios y los gravemente enfermos o con enfermedades incurables.

Libertad condicional por la edad

El art. 91.1 Código Penal, expresa que: "los penados que hubieran cumplido la edad de setenta años, o la cumplan durante la extinción de la condena y reúnan los requisitos exigidos en el art. 90.1 CP, excepto el de haber extinguido las tres cuartas partes de aquélla, las dos terceras partes o en su caso la mitad de la condena, podrán obtener la suspensión de la ejecución del resto de la pena y la concesión de la libertad condicional".

Libertad condicional por enfermedad grave e incurable

El mismo criterio se aplicará cuando se trata de enfermos muy graves o con padecimientos incurables. La libertad condicional para quienes padecen una enfermedad muy grave y además incurable tiene su fundamento en el riesgo cierto que para su vida, su integridad física o su salud pueda suponer su permanencia en prisión o el internamiento carcelario.

Los fundamentos en que se basa la libertad condicional para septuagenarios y enfermos muy graves son principios de humanidad y de derecho a la dignidad de las personas que deben predominar sobre cualquier otra consideración legal. La Constitución española, garantiza la dignidad de las personas y los derechos que le son inherentes entre los que se encuentran el derecho a la vida y a la integridad física y moral, derechos que en el caso de los enfermos graves y los ancianos no pueden ejercerse en su plenitud en la cárcel.

Junto al derecho a la vida, la dignidad humana reclama una cierta calidad de vida antes de sus últimos años y la Organización Mundial de la Salud (OMS) ya sugirió en 1987 que debe adelantarse la liberación de los enfermos incurables.

Para los enfermos graves y septuagenarios la pena ya no cumple una finalidad resocializadora, y su situación es más difícil de afrontar física y psíquicamente. En definitiva, las condiciones emocionales, materiales y personales que necesitan son incompatibles con la situación de reclusión ya que su derecho a la dignidad no puede ser garantizado por

el internamiento penitenciario. No obstante, recientes reformas diferencian entre la situación de enfermo muy grave con padecimientos incurables y la del preso enfermo con peligro patente para su vida.

La diferencia es transcendental, pues al enfermo muy grave con padecimientos incurables el único requisito del que se le dispensa para la concesión de la libertad condicional es el del cumplimiento del mínimo exigible (3/4 ó 2/3 partes de la condena), lo que supone que el penado deberá cumplir el resto de requisitos (3º grado, buena conducta y pronóstico favorable de resocialización). Sin embargo, cuando se trata de un enfermo con peligro patente para su vida, para la concesión de la libertad condicional basta con un informe de pronóstico final emitido por la cárcel.

21 Presos debieran estar ya en Libertad Condicional

Si uno de los requisitos para poder acceder a la libertad condicional es haber cumplido las ¾ partes de la condena, el expediente de libertad condicional debería haber sido iniciado con los 67 presos que han rebasado esa franja de cumplimiento o lo harán durante el presente 2021. No obstante, como otro de los requisitos es estar clasificado en 3º grado, la posibilidad de optar por la libertad condicional les es deliberadamente negada a la mayoría de ellos. Únicamente 8 presos y presas cumplen ambos requisitos.

Si otra de las posibilidades para acceder a la libertad condicional, a pesar de no haber extinguido las ¾, es tratarse de presos septuagenarios (tener más 70 años), en el estado español esta situación la padecen 4 presos políticos. Para ellos, el requisito de cumplimiento de parte de la condena desaparece, pero se sigue exigiendo el requisito de estar clasificado en tercer grado, que únicamente cumplen Sebas Etxaniz y José Ramón Foruria, mientras que a Joseba Arregi se le viene deliberadamente retrasando ese 3º grado -pese a tener cumplidas más de las ¾ partes- y a Dolores López Resina se le mantiene en primer grado, a la vez que no se le computa la condena cumplida en el Estado francés (20 años).

El otro supuesto extraordinario de libertad condicional en el que se dispensa el cumplimiento del mínimo exigible es el de los enfermos muy graves con padecimientos incurables. Al margen de algunos de los incluidos en los supuestos anteriores (cumplimiento, septuagenarios) otros 11 presos más son enfermos con padecimientos incurables. Al no tratarse de presos con peligro patente para la vida (lo que en el estado español se interpreta como terminales) y no concedérseles el tercer grado, no pueden aspirar a la libertad condicional.

3



3. GRADUA

Etxaniz
Alkorta,
Sebas
CIS Donostia

Salaberria
Etxebeste,
Emilio
CIS Donostia

Labeaga
Garcia,
Urko
CIS Donostia

Lasagabaster
Anza,
Olatz
CIS Donostia

Uranga
Salbide,
Patxi
CIS Donostia



+70



Martin
Hernando,
Txus
CIS Bilbao

Agirre
Ibañez,
Xabier
CIS Araba

Martinez
Garcia,
Idoia
CIS Araba

70 URTETIK GORAKOAK

Foruria
Zubialde,
Jose Ramón
CIS Bilbao

Arregi
Erostarbe,
Joseba
CP Donostia



LARRI GAIXORIK

Arronategi
Azurmendi,
Kepa
CP Zaballa

Iparragirre
Burgoa,
Ibon
CP Zaballa

Gogorza
Otaegi,
Aitzol
CIS Donostia

Arizkuren
Ruiz,
Jose
CP Pamplona

Otegi
Unanue,
Mikel
CP Pamplona



Borde
Gaztelumendi,
Joseba
CP EI Dueso

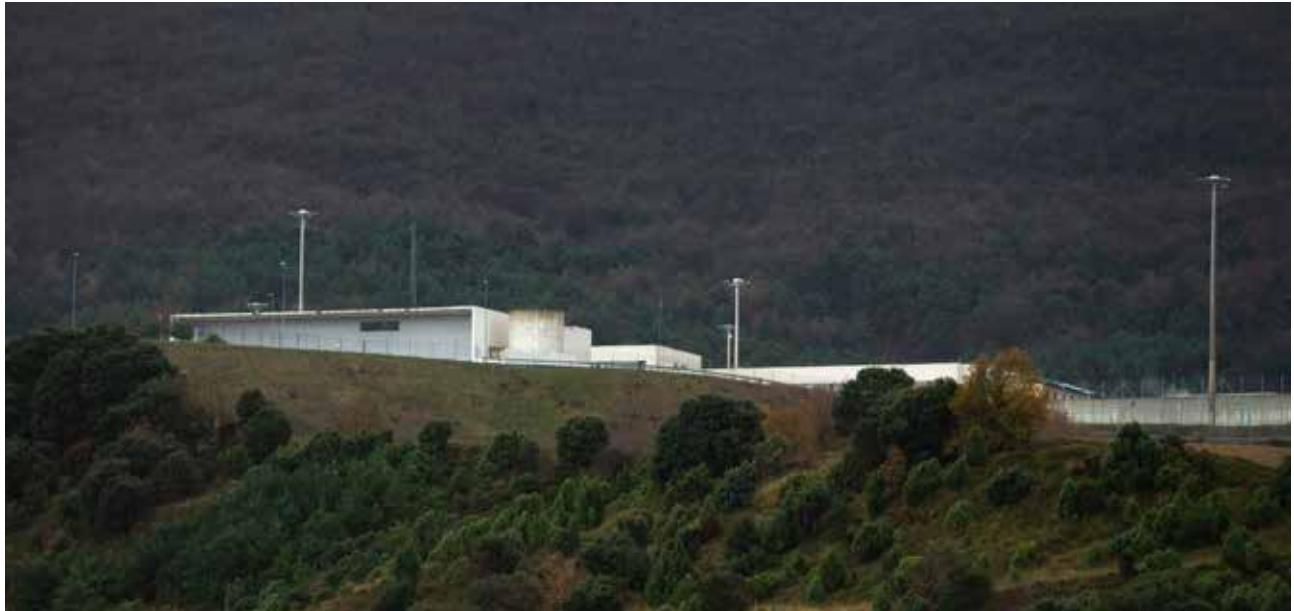
Armendariz Gnz
de Langarika,
Lierni
CP EI Dueso

Telleria
Uriarte,
Angel
CP EI Dueso

Etxeberria
Martin,
Iñaki
CP EI Dueso

Arruarte
Santacruz,
Garikoitz
CP Soria

Arrieta
Llopis,
Mikel
CP Soria



Tercer grado. ¿Por qué no?

Los presos, con independencia de la condena que tengan que cumplir, tienen derecho a progresar de grado si reúnen los requisitos exigidos para dicha progresión. Hasta la fecha, si harto difícil resultaba ser clasificado en segundo grado penitenciario, el tercero se alejaba tanto en el tiempo como era descartable como hipótesis.

El tercer grado le permite al preso dar continuidad al tratamiento penitenciario en lo que se denomina un Centro de Inserción Social (CIS) o, en caso de no existir en su provincia, en un departamento de la cárcel denominado sección abierta, dando pie a la posibilidad de tener un asiduo contacto con el exterior y a vivir en un régimen de semilibertad. La finalidad del tercer grado penitenciario es, por tanto, facilitar la reintegración del preso y que la persona encarcelada se vaya incorporando de una manera progresiva a la sociedad y le beneficie para poder rehacer su vida familiar.

La ley Penitenciaria en su art. 72.3 apunta que si se dieran las condiciones para ello, el tercer grado de clasificación penitenciaria podría concederse desde el principio de la pena, sin necesidad de pasar por grados inferiores. Pero, aunque la ley contempla esta posibilidad, lo cierto es que ésto es inhabitual por no decir que casi nunca sucede para nadie que no sea VIP. Lo habitual, es acceder al tercer grado a través de una progresión de grado desde el régimen ordinario o segundo grado, y para esa progresión se plantean una serie de requisitos o exigencias a cumplir. Los requisitos para el tercer grado penitenciario, en términos generales, y los únicos que las Juntas de Tratamiento de cada prisión deberían tener en cuenta son los siguientes:

- En lo que hace a la parte de la pena cumplida, como hemos señalado, en principio se puede clasificar en tercer grado desde el inicio. En el caso de penas graves –mayores de 5 años-, y si la sentencia lo ha establecido así, no se podrá acceder al tercer grado antes de haber superado la mitad de la pena.
- Tener buena conducta penitenciaria.
- Haber pagado la responsabilidad civil derivada del delito, si la hubiere, o estar en proceso de pago de la misma o mostrar voluntad de pagarla.

Presos que debieran estar en 3º Grado

Si para poder acceder al tercer grado tomáramos como referencia, que se haya cumplido una parte relevante de la condena, al menos la $\frac{1}{2}$ de la condena exigida por ley y criterio muy generalizado entre las Juntas de Tratamiento, esa exigencia la cumplen nada menos que 117 presos políticos vascos. Pero, para acceder al 3º grado, hay que estar previamente clasificado en 2º grado, una situación que no ha sido generalizado, que encuentra resistencias y que, en su perversión, ha impedido que el recorrido penitenciario de la mayoría de presos vascos llegue a los últimos estadios.

No obstante, los presos que, estando clasificados en 2º grado, ya han extinguido la mitad de la condena (haciendo salvedad de quienes deberían acceder a la libertad condicional) suman un total de 78 personas que, a día de hoy, deberían estar ya disfrutando de la semilibertad que otorga el 3º grado. Presos a los que, por otro lado, incluso a 70 de ellos se les han vedado hasta la fecha los permisos penitenciarios ordinarios de salida.



**Subijana
Izquierdo,
Juan Carlos
CP Bilbao**

**Jauregi
Amundarain,
Oskarbi
CP Donostia**

**Ramada
Estevez,
Fco. Jose
CP Donostia**

**Atristain
Gorosabel,
Javier
CP Donostia**

**Esnaola
Dorronsoro,
Aitor
CP Donostia**

**San Argimiro
Isasa,
Mikel
CP Donostia**



**Markes
Zelaia,
Patxi
CP Araba**

**Lopez de Okariz
Lopez,
Unai
CP Araba**

**Lauzirika
Oribe,
Karmelo
CP Araba**

**Orbe
Sevillano,
Zigor
CP Araba**

**Garcia
Arrieta,
Garikoitz
CP Araba**

**Polo
Escobes,
Sergio
CP Araba**



**Armendariz
Izagirre,
Iñaki
CP Araba**

**Lebrero
Panizo,
Roberto
CP Araba**

**Arakama
Mendiola,
Iñaki
CP Araba**

**Vidal
Alvaro,
Gorka
CP Araba**

**Loran
Lafourcade,
Gorka
CP Araba**

**Barbarin
Yurrebaso,
Ainhoa
CP Araba**



**Saenz
Olarra,
Balbino
CP Araba**

**Karrera
Arenzana,
Asier
CP Araba**

**Comes
Arranbillet,
Olga
CP Pamplona**

**Apeztegia
Jaka,
Karlos
CP Pamplona**

**Perez
Aldunate,
Xabier
CP Pamplona**

**Arriaga
Martinez,
Josune
CP Pamplona**



Badillo
Borde,
Irkus
CP Alacant I



Gutierrez
Carrillo,
Iñigo
CP Aranjuez



Lizarraga
Merino,
Maria
CP Aranjuez



Aragon
Iroz,
Santiago
CP Logroño



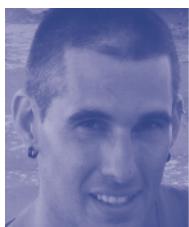
Fresnedo
Gerrikabeitia,
Aitor
CP Logroño



Saez
de La Cuesta,
Alicia
CP Logroño



Oña
Ispizua,
Josune
CP Logroño



Mardones
Esteban,
Asier
CP Logroño



Lupiañez
Mintegi,
Gorka
CP Logroño



Franco
Martinez,
Bittor
CP Logroño



Aiensa
Laborda,
Mikel
CP Logroño



Aiensa
Laborda,
Ibai
CP Logroño



Herrador
Pouso,
Juan Carlos
CP Logroño



Herrera
Vieites,
Aitor
CP Logroño



Martinez
Ahedo,
Gorka
CP El Dueso



Crespo
Ortega,
Jon
CP El Dueso



Coto
Etxeandia,
Egoitz
CP El Dueso



Etxeberria
Oiarbide,
Jon
CP El Dueso



Agote
Cillero,
Arkaitz
CP El Dueso



Inziarte
Gallardo,
Juan Manuel
CP El Dueso



Makazaga
Azurmendi,
Xabier
CP El Dueso



Altable
Etxarte,
Jesus Maria
CP Soria



Bravo
Saez de Urabain,
Zigor
CP Soria



Arri
Pascual,
Alvaro
CP Burgos



**Zurutuza
Sarasola,
Jose Antonio
CP Burgos**

**Garcia
Aliaga,
Aitor
CP Burgos**

**Sola
Campillo,
Aurken
CP Burgos**

**Segurola
Beobide,
Joseba
CP Burgos**

**Zubiaga
Bravo,
Manex
CP Burgos**

**Zubiaurre
Agirre,
Jon
CP Burgos**



**Gomez
Ezkerro,
Jesus Maria
CP Asturias**

**Blanco
Santisteban,
Zigor
CP Asturias**

**Yañez
Ortiz de Barron,
Iratxe
CP Asturias**

**Garcia
Justo,
Asier
CP Asturias**

**Agirrebarrena
Beldarrain,
Aitor
CP Asturias**

**Egües
Gurrutxaga,
Anabel
CP Asturias**



**Murga
Zenarruzabeitia,
Andoni
CP Zuera**

**Garces
Beitia,
Iñaki
CP Zuera**

**Mtz de Osaba
Arregi,
Igor
CP Zuera**

**Agirre
Lete,
Juan Luis
CP Zuera**

**Pedrosa
Barrenetxea,
Maite
CP Zuera**

**Azurmendi
Peñagarikano,
Mikel
CP Zuera**



**Solana
Matarran,
Jon Igor
CP Zuera**

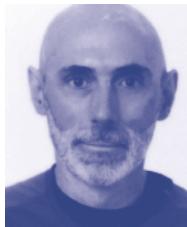
**Perez
Aristizabal,
Eider
CP Zuera**

**Barrios
Martin,
Jose Luis
CP Zuera**

**Merino
Bilbao,
Guillermo
CP Zuera**

**Lerin
Sanchez,
Jose Angel
CP Zuera**

**Almaraz
Larrañaga,
Agustin
CP Zuera**



**Bengoia Lopez
de Armentia,
Asier
CP Daroca**



**Marcos
Alvarez,
Faustino
CP Daroca**



**Gallaga
Ruiz,
Javier
CP Daroca**



**Gurtubai
Sanchez,
Sebastian
CP Daroca**



**Aranburu
Sudupe,
Gotzon
CP Dueñas**



**Mariñelarena
Garziandia,
Luis
CP Dueñas**



**San Pedro
Blanco,
Jon Mirena
CP Dueñas**



**Guridi
Lasa,
Iñigo
CP León**



**Ginea
Sagasti,
Josu
CP León**



**Ugarte Lopez
de Arkauta,
Diego
CP León**



**Novoa
Arroniz,
Jose Mari
CP León**



**Garcia
Jodrá,
Fernando
CP León**



**Ordoñez
Fernandez,
Josu
CP Topas**

Permisos penitenciarios de salida. ¿Por qué no?

Los permisos penitenciarios vienen a ser una fórmula de salida temporal de prisión de duración variable (uno o varios días). Son salidas al exterior sujetas a la exigencia de determinados requisitos y condiciones establecidos por ley. La actual concepción del concepto de permisos y su inclusión en la legislación española está inspirada en normas internacionales y su posterior importación a la legislación española en cuanto que derecho del interno. Así, las Reglas Mínimas para el Tratamiento de los Reclusos, aprobadas por las Naciones Unidas, recoge la autorización de permisos extraordinarios, con o sin custodia policial, en los supuestos de "fallecimiento o de la enfermedad grave de un pariente cercano". La Recomendación (87)3 del Comité de Ministros de los Estados miembros del Consejo de Europa de 1987 también contenía varias reglas relativas a los permisos penitenciarios: - 43.2: "A fin de adelantar los contactos con el mundo exterior, debe existir un sistema de permisos penitenciarios compatible con los objetivos del tratamiento..." - 70.2: "Los programas de tratamiento deberían incluir una disposición relativa a los permisos penitenciarios, que deberían asimismo otorgarse lo más ampliamente posible por razones médicas, educativas, profesionales, familiares y otras razones sociales". La Recomendación (2006) 2 del Comité de Ministros de los Estados Miembros sobre las Reglas Penitenciarias Europeas menciona también sobre los permisos penitenciarios:

- 24.7: "Cuando las circunstancias lo permitan, el detenido debe estar autorizado a abandonar la prisión -ya sea con vigilancia o libremente para hacer una visita a un pariente enfermo, asistir a funerales o por otra razón humanitaria".
- 103.6 "Un sistema de permisos penitenciarios debe formar parte integrante del régimen de detenidos condenados".

Finalmente, la Recomendación nº (82) 16 del Comité de Ministros del Consejo de Europa dirigida a los Estados miembros establece que: "Considerando que el permiso penitenciario contribuye a hacer más humanas las prisiones y a mejorar las condiciones de detención y que es uno de los medios que facilitan la reinserción social del detenido, recomienda a los Gobiernos de los Estados que concedan permisos de salida penitenciarios en la más amplia medida posible por motivos médicos, educativos, profesionales, familiares y demás motivos sociales". En su fundamento y naturaleza, los permisos penitenciarios de salida vienen determinados por una marcada orientación al cumplimiento de uno o varios fines que, según los casos, se corresponden con la:

- Benevolencia y humanidad ante distintos acontecimientos familiares (enfermedad, fallecimiento, nacimiento).

- Prueba para comprobar si se ha alcanzado la madurez y resistencia al delito que le permita el acceso a una vida en libertad.

En la legislación española, una vez incorporados a la misma, los permisos los regulan los Arts.47 y 48 de la Ley Orgánica General Penitenciaria (LOGP) y los arts 114, 154 a 162 del Reglamento Penitenciario, existiendo varios tipos de permisos: los ordinarios, los extraordinarios y las salidas de fin de semana.

Para las salidas de *fin de semana* el requisito que hay que cumplir es estar clasificado en tercer grado, por lo que los dejaremos de lado en este apartado. Por su parte, los permisos extraordinarios de salida pueden ser concedidos a todos los presos, tanto preventivos como penados, independientemente del grado de clasificación (1º, 2º o 3º) y por motivos concretos (fallecimiento o enfermedad grave de familiar, nacimiento de hijo/a,...), por lo que también los dejaremos de lado para centrarnos en los permisos ordinarios de salida, lo que se viene a entender como "*pisar calle*".

Los permisos ordinarios de salida

Los Permisos ordinarios se regulan en el art. 47.2 de la LOGP y en el art. 154 del Reglamento penitenciario, siendo entendidos como un instrumento para la preparación a la vida en libertad en cuanto que facilitan la reintegración, reducen los efectos negativos del encarcelamiento prolongado, y favorecen los vínculos familiares y sociales.

Los únicos requisitos para su concesión son:

- Que el preso se encuentre clasificado en segundo grado (o tercero) de tratamiento.
- Que el preso haya cumplido una cuarta parte del total de la condena.
- Que el preso observe buena conducta.

El procedimiento tiene varias fases, lo solicita el interno por escrito y seguidamente el Equipo Técnico redacta un informe sobre la conducta del preso, que no vincula a la Junta de Tratamiento pero que lo valora junto al resto de requisitos. A continuación, la Junta llega a un acuerdo de propuesta de concesión o denegación. En el caso de que la propuesta sea de concesión, habrá de ser aprobada también por la Secretaría General de Instituciones Penitenciarias (si el permiso es de menos de dos días) o por el Juez de Vigilancia Penitenciaria (si es de más de dos días).

Si el preso reúne las condiciones y requisitos exigidos para poder disfrutar del permiso, los únicos motivos para la denegación son, el probable quebrantamiento de condena, la previsible comisión de nuevos delitos y la repercusión ne-



gativa del permiso en el programa individualizado de tratamiento del preso. Como ya se ha apuntado, el permiso lo debe acordar la Junta de Tratamiento que tiene recibir la autorización de una instancia superior, el JCVP para los clasificados en segundo grado. Si la Junta de Tratamiento acordara denegar el permiso ordinario de salida, se le debe notificar al preso su decisión por escrito y con la explicitación de los motivos y circunstancias desfavorables tenidas en cuenta para la denegación. Es decir, la negativa debe estar debidamente acreditada con una resolución motivada.

Una vez recibido el acuerdo denegatorio de permiso de salida por parte de la Junta de Tratamiento, el preso puede acudir al JCVP vía queja y si la resolución que adopte el Juez de vigilancia sigue siendo negativa, ya no a título personal sino a través de sus abogados en su nombre, cabe interponer recurso de reforma y, si continuara siendo negativa, recurso de apelación. La duración de los permisos ordinarios de salida para los clasificados en segundo grado es de hasta 7 días seguidos, y pueden alcanzar un total de 36 días al año (18 por semestre), para quienes están en segundo grado, ó 48 días para quienes estén en tercer grado. Y, tanto para los clasificados en 2º como en 3º grado, entre los días de permiso no se computan los permisos extraordinarios, las salidas programadas ni las salidas de fin de semana en el caso del régimen abierto.

Es posible que, junto a la concesión, el JCVP adopte determinadas medidas cautelares para asegurar que el permiso se desarrolla en condiciones, como presentarse en el Juzgado o comisaría, recogido y reintegrado al Centro Penitenciario por un familiar o persona designada, control telefónico, ...

En resumen, la finalidad de los permisos de salida es evitar el desarraigo social de la persona encarcelada y favorecer su pronta reintegración a la sociedad. Se puede considerar que su objetivo es tomar contacto con la sociedad de manera progresiva y, al mismo tiempo, atenuar los efectos nocivos de la prisión o internamiento prolongado en prisión. Por otro lado, los permisos ordinarios de salida están vinculados al tratamiento penitenciario, en la medida que se pone a prueba al preso, al darle un margen de responsabilidad y confianza, y generalmente se conceden antes de proceder a la clasificación en tercer grado o a la libertad condicional.

Presos que debieran ya disfrutar de permisos

Si la concesión de permisos exige que el preso haya extinguido la cuarta parte de la condena y no observe mala conducta, la mayoría de los presos políticos vascos podrían salir ya de permiso. Y, si no se les hubiera impedido durante tanto tiempo la clasificación en régimen ordinario o segundo grado manteniéndoles sine die en primer grado o en el reciente tapón añadido que supone el 1º Grado 100.2, prácticamente el 85% de los presos podrían estar saliendo de permiso. Pero, aun así, a día de hoy, tanto por cumplimiento de esa cuarta parte de la condena como por estar ya clasificados en segundo grado, un total de 109 presos políticos vascos deberían disfrutar de permisos de salida. Y no solo eso, como ya hemos apuntado, buen número de ellos ya debieran haber accedido a la libertad condicional o al tercer grado, por lo que únicamente una veintena tendrían que estar peleando hoy por el acceso a los permisos de salida ordinarios que la ley les posibilita y reconoce.



Otegi
Eraso,
Andoni
CP Logroño

Narvaez
Goñi,
Josu
CP Logroño

Agirresarobe
Pagola,
Gurtuz
CP Logroño

Goieaskoetxea
Arronategi,
Eneko
CP El Dueso

Fuentes
Villota,
Raul
CP El Dueso

Atxurra
Egurrola,
Julen
CP El Dueso



Karasatorre
Aldaz,
Juan Ramón
CP El Dueso

Vicario
Setien,
Gregorio
CP Burgos

Beobide
Arza,
Ibai
CP Burgos

Berasategi
Eskudero,
Ismael
CP Asturias

Lopez de Lacalle
Gauna,
Alberto
CP Asturias

Garcia
Montero,
Ainhoa
CP Asturias



Iglesias
Chouza,
Juan Carlos
CP Dueñas

Besante
Zugasti,
Juan Carlos
CP Dueñas

Sarasola
Iartzabal,
Mattin
CP Dueñas

Aginagalde
Ugartemendia,
Beñat
CP Dueñas

Vila
Mitxelena,
Fermín
CP Zuera

Portu
Juanena,
Igor
CP Daroca



Castro
Zabaleta,
Manex
CP Daroca

Gonzalez
Gonzalez,
Jon
CP Valencia

Mendizabal
Mujika,
Idoia
CP Valencia

Epaitegietatik eta ebazpen judizialak

ABENDUAK 23

ANera "Koroaren aurkako" delituarengatik

Urtarrilaren 12, 13 eta 14an espiniar Auzitegi Nazionalean deklaratzera dei-tu dituzte 12 pertsona Koroaren aurkako delitua egotzita. Iragan urriaren 12an Iruñean burututako ekitaldian Felipe VI. eta Cristobal Colonen irudiak lepatu izana da ustezko delituaren oinarri.



ABENDUAK 28

2002ko eraso batengatik inputatuak

Itxaso Zalduak, Jon Lizarribarrek eta Ruben Gelbentzuk Entzutegi Nazionalean deklaratu zuten inputatu gisa 2002ko gertakizun batengatik. Mikel Karrerarekin batera, 2002an Leitzan egindako eraso bat leporatzen die epai-leak eta hiruek akusazioa ukatu zuten.

URTARRILAK 7

Audientzia Nazionala

Galder Barbado eta Aitor Zelaia gazte arabarrak urtarrilaren 21ean eta 22an epaituko dituzte "armak edukitzea eta haien trafikoa" leporatuta. 2019an otsailean Ertzaintzak atxilotu eta bost hilabetez espetxeratuak izan ondoren, behin-behineko askatasuna eskuratu zuten. Fiskaltzak 8na urteko espelte zigorra gehi 7na urteko zaintzaapeko askatasuna eskatzen diu.



URTARRILAK 7

Mikel Barrios zigortua

Pariseko Dei Auzitegiak 5 urteko kartzela zigorra berretsi du Mikel Barriozentzat. Aldiz, fiskalak eskatzen zuen lurralde debekua ez du onartu epai-leak. Barrios iazko urriaren 7tik askatasunean aurkitzen zen, epaiketaren zain.

URTARRILAK 8

Extradizio eskaera onartuta

Pariseko Dei Auzitegiak Josu Urrutikoetxearen aurkako extradizio eskaera onartu du, 1980an Luis Hergueta Michelingo zuzendaritzako kidearen hilketagatik.



URTARRILAK 19

Estatu espanola zigortua

Estrasburgoko Giza Eskubideen Auzitegiak Iñigo Gonzalez Etaiori eragindako torturak behar bezala ez ikertzeagatik zigortu du estatu espanola eta 20.000 euroko kalte ordainak ordaintzera behartu. Aurretik, Ekinen aurkako operazio berean atxilotutako beste bi kidek egindako tortura salaketak ez ikertzeagatik ere, birritan zigortu izan du estatu espanola.

URTARRILAK 29**Marixol Iparragirre
absolutua**

1997an Oviedoko komisaldegi baten aurkako ekintzagatik epaitu zuten es-koriatzarra Audientzia Nazionalean. Iparragirren parte hartze zuzenik edo materialik ez dela frogatu eta bere absoluzioa ebatzi dute.

OTSAILAK 2**Barbado eta Zelaia
gazteentzat espetxe zigorra**

Audientzia Nazionalak 4na urteko es-petxe zigorra ezarri die Galder Barbado eta Aitor Zelaia gazte arabarrei.

**OTSAILAK 2****Errepresioa**

Fernando Grande Marlaska Barne ministroak presoen ongietorriak zigortzeko biktimen legea moldatuko dutela iragarri du.

OTSAILAK 9**Deklarazioak****Audientzia
Nazionalean**

Urriaren 12an Iruñean egindako ekital-diagatik Nafarroako 12 lagunek deklaratu dute gaur, telematikoki, Audien-tzia Nazionaleko epailearen aurrean. Muntaia salatu eta adierazpen askatasuna defendatu dute Iruñeako Justizia Jauregiaren aurrean egindako elkarretaratzean.

OTSAILAK 22**Epaiketa Audientzia
Nazionalean**

Ugaitz Errazkin eta Iurgi Garitagoi-tia epaitu zituzten Madrilen, 2008an ekintza baten parte hartza leporatuta. Fiskaltzak 49na urteko zigorra eskatu zuen.

**EBAZPEN
JUDIZIALAK****ABENDUAK 9****JCVP. Permiso ordinario**

Se acuerda permiso ordinario de 6 días propuesto por la JT el 11.11.2020 a Idoia Martinez García encarcelada en Villabona.

ABENDUAK 11**JCVP. Permiso denegado**

Desestima el recurso de reforma de Mikel Otegi Unanue contra el auto de 16.11.2020 denegatorio del permiso de sa-lida solicitado.

ABENDUAK 16**JCVP. Libertad condicional denegada**

No ha lugar y se deniega la concesión de la libertad con-dicional del interno Urko Labeaga García, interno del CP Alava. Solicítese al CP que, en el próximo periodo de seis-meses, a contar desde el día de la fecha de esta Resolución, por la JT se realice un especial seguimiento del ierno a fin de poder emitir, y remitir a este Juzgado, nuevo pronóstico motivado, elevando en consecuencia nuevo expediente re-lativo a la libertad condicional del interno.

ABENDUAK 17**JCVP. Libertad condicional denegada**

No ha lugar y se deniega la concesión de la libertad con-dicional del interno Javier Aguirre Ibañez, interno del CP Alava. Solicítese al CP que, en el próximo periodo de SEIS meses, a contar desde el día de la fecha de esta Resolución, por la JT se realice un especial seguimiento del interno a fin de poder emitir, y remitir a este Juzgado, nuevo pronóstico motivado, elevando en consecuencia nuevo expediente re-lativo a la libertad condicional del interno.

ABENDUAK 17**JCVP. Progresión de grado denegada**

Desestima el recurso contra la resolución de la SGIP, de fecha 26./04/2020, manteniéndo en primer grado A Jon Ru-benach Roiz preso en Mansilla.

ABENDUAK 17**JCVP. Progresión de grado denegada**

Desestima el recurso contra la resolución de la SGIP, de fecha 26/04/2020 de Jon Rubenach Roiz, manteniéndolo en primer grado.

ABENDUAK 18**JCVP. Progresión de grado denegada**

Desestima el recurso contra la resolución de la SGIP de fecha 04/08/2020 de clasificación en Primer Grado inter-puesto por Alberto Lopez de Lacalle Gauna manteniéndolo en primer grado.

ABENDUAK 18**JCVP. Libertad condicional denegada**

No ha lugar y se deniega la concesión de la libertad condicional de Sebastian Etxaniz Alkorta, interno del CP San Sebastián. Solicítese al CP que, en el próximo periodo de 6 meses, a contar desde el día de la fecha de esta Resolución, por la JT se realice un especial seguimiento del interno.

ABENDUAK 22**JCVP. Progresión de grado**

Estima parcialmente el recurso de José María Novoa Arroniz del CP Murcia contra la resolución de la SGIP de 4/08/2020 y se le clasifica en 1º Grado con aplicación del principio de flexibilidad del art. 100.2.

ABENDUAK 22**JCVP. Progresión de grado**

Estima parcialmente el recurso de Eneko Gogeaotxeta Arronategi del CP A Lama contra la resolución de la SGIP, de fecha 20.08.2020 y clasifica en 1º Grado con aplicación del principio de flexibilización del art. 100.2.

ABENDUAK 23**JCVP. Denegación de actas e informes**

Se desestima la queja de Unai Lopez de Ocariz del CP Daroca, por la denegación de entrega del acta de la JT e informes del Equipo Técnico a los efectos de la denegación de permiso de salida por acuerdo de la JT de 9-09-2020.

ABENDUAK 23**JCVP. Libertad condicional denegada**

No ha lugar y se deniega la concesión del beneficio de la libertad condicional a Angel Telleria Uriarte del CP Madrid VII en virtud de su estado de salud. Según el Juez, de los distintos informes médicos obrantes en el expediente y valorados los mismos por los Forenses del Instituto de Medicina Legal, no estaríamos en el momento actual ante una situación de enfermedad muy grave e incurable que permita acceder a la libertad condicional por este motivo.

ABENDUAK 30**AN. Redenciones revocación**

Tras estimar el recurso de apelación interpuesto por el Ministerio Fiscal frente al auto del 28.07.2020 del JCVP, la sala presidida por Concepción Espejel revoca la citada resolución y deniega la aprobación de redención extraordinaria a Sebas Etxaniz correspondiente al tercer trimestre de 2019 propuesta por la JT de Villabona.

URTARRILAK 3**JCVP. Progresión de grado denegada**

Desestima el recurso de Angel Aranburu Sudupe, contra el acuerdo de la S.G.I.P de fecha 4.08.2020 que le volvía a clasificar en primer 1º Grado con el principio de flexibilidad del art 100.2 RP.

URTARRILAK 7**JCVP. Progresión de grado denegada**

Desestima el recurso de reforma de Ásier Badiola Lasarte contra el auto de fecha 04/12/2020 que le continua manteniendo en 1º. 100.2.

URTARRILAK 11**JCVP. Progresión de grado**

Estima el recurso de Antton Troitiño Arranz del CP Madrid VII-Estremera, contra el acuerdo de la SGIP de fecha 13.10.2020 y le prograsa a Tercer Grado de tratamiento art 104.4 RP, solicitando que se inicie expediente de Libertad Condicional. El auto se hace firme el 22 de enero.

URTARRILAK 12**AN. Permiso Ordinario denegado**

La sala Presidida por Concepción Espejel desestima el recurso de apelación interpuesto por Iñaki Garcés Beitia, encarcelado en Zuera, y confirma el auto del 13/10/2020 dictado por el JCVP denegatorio del permiso ordinario de salida.

URTARRILAK 20**JCVP. Permiso ordinario denegado**

Desestima del recurso formulado por el Mikel Otegi contra el acuerdo de la JT de fecha 03/09/2020, denegatorio del permiso ordinario de salida.

URTARRILAK 21**JCVP. Permiso ordinario**

Autoriza el permiso ordinario de salida de 18 días de duración, propuesto por la Junta de tratamiento de fecha 17/12/2020, al interno Irkus Badillo Borde, en las condiciones propuestas.

URTARRILAK 25.**AN. Permiso Ordinario denegado**

La sala Presidida por Concepción Espejel desestima el recurso de apelación interpuesto por Unai Lopez de Ocariz Lopez, encarcelado en Daroca, a los autos del 4/11/2020 y 24/11/2020 del JCVP, denegatorio del permiso ordinario de salida. A falta de argumentos contra los requisitos objetivos exigidos la Sala se escuda en lo subjetivo “*El Juez de Vigilancia, no sólo ha de tutelar los derechos de los internos, sino que, como Juez de ejecución de penas, ha de atender igualmente a los fines de prevención general, prevención especial y retribución o expiación de las mismas. En base a todo ello, concluye que resulta en este momento prematuro, desaconsejable y difícil de entender socialmente la concesión del permiso interesado*”.

URTARRILAK 26**JCVP. Libertad condicional**

Se aprueba la propuesta de libertad condicional, vía art.196.2 del RP, elevada por la JT del CP Madrid VII, y se concede el beneficio de libertad condicional al penado Antonio Troitiño Arranz por el tiempo que le falta para cumplir condena.

OTSAILAK 10**JCVP. Permiso ordinario denegado**

Desestima el recurso de Arkatiz Agote contra el acuerdo de la JT de Albolote del 06/08/2020, denegatorio del permiso ordinario de salida.

OTSAILAK 10**JCVP. Permiso ordinario denegado**

Desestima la propuesta de permiso ordinario de salida a Unai Fano Aldasoro acordado por la JT de Basauri utilizando por toda argumentación: “Se sigue el criterio del Auto de la Sala de fecha 29 de Octubre de 2020, y al no darse en el penado los requisitos exigidos en cuanto a la plena asunción de su responsabilidad, sincero arrepentimiento y perdón a las víctimas de sus delitos, no cabe autorizar el permiso”. El JCVP hace suya la tesis ideológica que no jurídica de Sala, ya que se intenta trasladar requisitos no exigidos para la concesión de permisos de la misma manera que durante años se utilizó para impedir las progresiones de grado.

OTSAILAK 10**JCVP. Permiso ordinario denegado**

El mismo Juez que autorizado los cuatro permisos anteriores ya disfrutados, no Autoriza el permiso ordinario de salida propuesto por la JT de Logroño de fecha 10/12/2020 a Santiago Aragon Iroz. El Juez no solo no ve la incongruencia del fiscal, sino que la hace suya. “En el presente caso, y a la vista del auto de la sala de fecha 29/10/2020, y pese a que el interno ha disfrutado de permisos de salida sin incidencia alguna con el informe favorable del Ministerio fiscal, que en el presente caso se opone amparándose en la siguiente argumentación “a día de la fecha salvo que el acuerdo se ha tomado por unanimidad y no por mayoría, subsisten todas y cada una de las consideraciones que llevaron a la Sala a revocar la concesión del permiso (lejanía de las ¾ partes de la pena, pertenencia a organización según el propio acuerdo de la Junta, falta de participación en actividades relacionadas con su delito, ausencia de auténtico arrepentimiento, falta de motivación expresa por la Junta, no procede autorizar el permiso”.

OTSAILAK 12**JCVP. Permiso ordinario denegado**

Desestima el recurso formulado por María Lizarraga Merino contra el acuerdo de la JT de fecha 22/10/2020, denegatorio del permiso ordinario de salida. “Visto el acuerdo de la Junta de Tratamiento, no procede estimar el recurso y, por tanto denegar el permiso de salida solicitado por los siguientes motivos: gravedad de la actividad delictiva, lejanía de la fecha de cumplimiento de los tres cuartos de condena, no asunción de la responsabilidad civil con la víctima y falta objetiva de suficientes garantías de hacer buen uso del permiso”.

OTSAILAK 16**JCVP. Permiso ordinario denegado**

Desestima el recurso de Francisco José Ramada contra el

acuerdo de la JT del CP Pamplona de fecha 12/11/2020 denegatorio del permiso ordinario de salida. No pudiendo utilizar el argumento de lejanía de fecha de cumplimiento de ¾, vuelve a echar mano de requisitos exigidos para el 3º grado (no asunción de la responsabilidad civil) y de genealidades subjetivas como “gravedad de la actividad delictiva y falta objetiva de suficientes garantías de hacer buen uso del permiso”.

OTSAILAK 17**JCVP. Permiso extraordinario denegado**

El Juez deniega el permiso extraordinario de vistia a un preso vasco a pesar de que la persona a visitar (madre) tiene más de 80 años y diferentes y agravados cuadros médicos agravados, con una sentencia estrambótica “En el presente caso y en conformidad con el Ministerio Fiscal procede desestimar el Permiso Extraordinario solicitado dado que la persona a la que se pretende visitar tiene limitada pero no anulada la capacidad de desplazamiento. Unido a ello la existencia del COVID no hace aconsejables visitas físicas dado el riesgo que por razón de edad de la personada visitada se puede acrecentar”.

OTSAILAK 21**JCVP. Permiso Ordinario denegado**

Desestima el recurso formulado por el interno Gorka Loran Lafourcade contra el acuerdo de la junta de tratamiento del CP Dueñas de fecha 26/11/2020, denegatorio del permiso ordinario de salida por aquél solicitado.

OTSAILAK 26**JCVP. Participación en el taller ocupacional de su módulo**

Un preso del CP Sevilla II formula queja ante la negativa de participar en el taller ocupacional de su módulo y el JCVP considera que aún estando clasificado en 1º grado y disfruta de 4 horas diarias de vida en común, en horario de mañana, se encuentra residiendo en un módulo de régimen ordinario por decisión de la propia Administración. Teniendo presente esa circunstancia y que el interno no puede participar en las actividades del programa de Régimen cerrado por estar ubicado en uno de 2º grado, procede estimar la queja y que se autorice la realización de la actividad de taller ocupacional, aún cuando, dicha actividad tenga lugar fuera del horario mínimo de 4 horas de vida en común.

MARTXOAK 4**JCVP. Negativa de Progresión de grado**

El JCVP desestima el recurso contra la resolución de la SGIP del 14/07/2020 que mantiene clasificada en 1º Grado 100.2 R.P a Ainhoa Mujika Goñi.

MARTXOAK 4**JCVP. Permiso Ordinario denegado**

El JCVP desestima el recurso de Unai Lopez de Ocariz contra el acuerdo de la JT del 2/12/2020, denegatorio del permiso ordinario de salida.

Premiazkoa delako



Federik Haranburu Xistorren baldintzapeko askatasuna eskuratzeak, aukera leihoa berria ireki du. Pauso garrantzitsua izan da. Izan ere, aurrekariak ikusirik, aukera handiegirik gabe edo erabat hetsia baitzegoen Xistor, Jon eta Jakesen auzien begirako perspektiba. Hilabeteetako lan zabal eta anitzak emandako uzta izan da, baina, duela hilabete gutxi lortutakoa. Eta, horregatik, logika zaharra alboratze bidean emandako lehen urrats esanguratsua izan dela esan behar da.

Etapa garrantzitsua izan da, ahalegin handia eskatu duena, eta jendeari ongi egindako lanaren sentsazio indargarria eman diona ere bai. Baino iraganeko inertziak eta Estatu sakonaren jokamoldeak hor dirauela ez da ahaztu behar. Honen adibiderik adierazgarrienak dira fiskaltza ezberdinjen jarrerak; horien artean, nabarmentzekoa da Fiskaltza nazional antiterroristaren joera atzerakoi eta mendekatzailea. Mikel Barriosen aurkako kondenak eta oraingo espelxeratzte arriskuak oroitarazi digun moduan. Frantses estatuak bere presondegiak euskal preso politikoak bete nahi dituela adierazten al du seinale horrek? Nola uler daiteke honelako pauso bat?

Pandemiaren bigarren uholdeak ere, eskuarki hain nabarmen ikusten ez diren errealtitateak agertarazi ditu Ipar Euskal Herrian. Neurrien zorroztasunen ugaritzeak, eta hauen ondorioz bizitako jazarpenek, euskal preso eta iheslari ohiak Euskal Herrian libre bizitzeko duten eskubidearen ukapena ekarri zuten. Igor Uriarte, Jon Irazola edo Oier Oa, hirurak ere familiarekin Ipar Euskal Herrian bizi direnak, haien senideengandik urruntzen behartu dituzte egun batetik bestera, erabaki juridiko ala administratiboen zain. Lurralde debekuak, kanporaketa administratiboak (hauen artean deportazioak), Fijait fitxategia, presondegi kondenarekin batera gehitzen zaizkien zigor erantsiak... Behin askatasuna eskratuta, egunerokoan kondenari lotzen zaituzten zigor gehigariak dira. Askatasunean bizitzeko eta mugitzeko perspektiba murriztu eta hura baldintzatzen dizuten neurriak.

Aipagarriak dira pandemiak eta honen kudeaketak presondegietan izan dituen ondorioak. Gobernuaren mespretxuarekin eta iritzi publikoaren ezaxola osoarekin, komunikazioetarako baldintzak zorroztu eta senideen bisitak deuseztatu dituzte. Preso eta senideen arteko harremana inoiz baino premiatsuagoa den momentu honetan, harreman horiek ahalbidetu eta bermatu ordez inoiz baino isolamendu handiagoa ezarriz kudeatu dute afera, kanpokoen eta barruko arteko maitasunari urrututasun neurriak handituz.

Aieteko Nazioarteko Konferentziaren 10. urtemuga iristean den une honetan, Ipar Euskal Herrian argi dago euskal preso eta iheslari politikoen etxeratzea erresoluzio fasera era-mateko garaia iritsi behar dela. Prozesuaren garapenean, premiazko auzia delako. Duela bi hilabete eskas, pandemiarri aurre egiteko osasun neurri zorrotzak indarrean zirela, giza

kate argitsu eta jendetsua iragan zen Baionan. Kolore guzie-tako hautetsi eta auzapezkin batera, bi mila pertsona batu ziren Aturriren bazterretan, honako mezua Parisi ozenki he-larazteko: Argi dugu! Orain presoak!

Berriz ere, herriaren deiadarra entzunareztea lortu du Ipar Euskal Herritik bultzatutako dinamikak. Ipar Euskal Herriko Delegazioaren eta Frantziako justizia Ministerioaren arteko harremana, iazko ekainaz geroztik erabat zintzilik gelditua zena, berreskuratu egin da. Honela, Otsailaren 11n, IEHko Delegazioa Justizia Ministerioan hartu zuen Eric-Dupont Moretti ministroak. Bihamarunean ondoko lerroak publikatu zituen Delegazioak: "konpontzeko diren eta fite aitzinatu behar diren dosierak aurkezu dizkiogu ministroari. Problematika hauei buruzko solasak giro baretuan iragan dira, eta elkarritzeta eraikitzaileari segida emateko engaiamendua berretsi du ministroak. Euskal Herrian eraiki nahi dugun elkarbizitzaren aldagai erabakigarriak diren heinean, aipaturiko dosierren bilakaera arretaz segituko du Delegazioak". Prentsan azaldu bezala, preso eta iheslari politikoen auzia manera integralago batean mahai-gaineratu eta korapiloak identifikatzeko aukera izan zen Delegazioarentzat.

Garrantzitsua da Ministro batek Delegazioa hartu izana, are importanteagoa zuzenean eta argiki hitz egiteko aukera ireki diolako Delegazioari; gaiak mahai gainean daude, korapiloak identifikatuak dira. Etxeratze bide honetan, Xistorrena bezala, Ion eta Jakesen baldintzapeko askatasunak berretsi behar dira. Orain artean bezala, dinamika politikoaren eta aktibazio sozialaren areagotzearen bidetik soilik lortuko dugu Macron presidenteak bere agintaldiaren azken txanpan balia ditzan gaurdaino galdurik aukerak. Euskal Herrian argi dagoelako, premiazko delako, Orain Presoak!



Espetxe eta deserritik

ABENDUAK 19

Lopez Anta Mansillan

Angel Lopez Anta Algeciraseko espetxetik (1.100 km) Mansillakora (370 km) lekualdatu zuten 1. 100.2 graduan sailkatua.

ABENDUAK 21

Aitor Olaizola Dueñasen

Aitor Olaizola Baseta Cacereseko espetxetik (855 km) Dueñasekora (310 km) lekualdatu zuten 1. 100.2 graduan sailkatua.

ABENDUAK 21

Jon Igor Zueran

Jon Igor Solana Matarran Algecirasako espetxetik (1100 km) Zuerakora (245 km) lekualdatu zuten 2. graduan sailkatua.

ABENDUAK 21

Gotzon Telleria Duesora

Gotzon Telleria Uriarte Estremerako espetxetik (520 km) El Duesora (170 km) lekualdatu zuten 2. graduan sailkatua.

ABENDUAK 22

Jon Crespo El Dueson

Jon Crespo Ortega Murcia II espetxetik El Duesora heldu zen 2. graduan.

ABENDUAK 22

Sebas Gurtubai Darocan

Sebas Gurtubai Sanchez Puerto I espetxetik (1020 km) Darocara (345 km) heldu zen 2. graduan sailkatua.

ABENDUAK 23

Josetxo Arizkuren Iruñan

Josetxo Arizkuren Ruiz Iruñeko kartzelara hurbildu zuten 2. graduan sailkatua. Goizean atera zuten Murcia II espetxetik eta, bidaia ambulantzian egin ostean, gauerako Iruñeko presondegian zegoen. Josetxok bihotzekoa jasan zuen duela aste batzuk eta lau stent ipini zizkioten.

ABENDUAK 30

Hamaika lekualdaketen

Iragarpena

Espetxe Instituzioak iragarri du Jossune Arriaga Euskal Herriko espetxe batera (Iruñea) ekarriko duela eta

Endika Garate EL Duesokora, Manex Castro, Igor Portu eta Javi Gallaga Darocakora, Juan Carlos Besante eta Juankar Iglesias Dueñasekora, Fermin Vila Zuerakora, Ainhoa Garcia Villabonakora eta Iker Lima eta Iñigo Guridi Masillakora eramango dituztela.

ABENDUAK 26

Isma Berasategi Villabonan

Ismael Berasategi Eskudero Villenako espetxetik (745 km) Villabonako espetxera (385 km) lekualdatu dute.

URTARRILAK 4

Iñaki Reta esplainiaratua

Iñaki Reta Frutos estatu frantseseko zigorra bete ondoren Audientzia Nazionalera eraman dute eta behin-behineko espetxeratzea (Soto del Realen) agindu du epaileak.

URTARRILAK 7

Alaitz Aramendi esplainiaratua

Alaitz Aramendi estatu frantseseko zigorra bete ondoren Alcala Mecoko espetxera eraman dute, Espaniako zigorra betetzeko.

URTARRILAK 9**Lekualdaketa gauzatuak**

Txuma Altable Etxarte Castello I espelxetik (575 km) Soriakora (260 km) eta Joanes Larretxea Mendiola Herrerako espelxetik (640 km), Asier Garcia Justo Badajozeko espelxetik (755 km) eta Alberto Lopez de la Calle Teixeiroko espelxetik (A Coruña, 600 km) Villabonakora (385 km) lekualdatu dituzte.

URTARRILAK 12**Antton Troitiño****baldintzapeko askatasunean**

Urtarrilaren 11ko auto batean, Antton Troitiñoren osasun-egoera dela eta, Auzitegi Nazionalak 104.4 artikulua (3. gradua) aplikatu dio eta baldintzapeko askatasuna eman dio. Autoaren arabera, Troitiñok “oso gaixotasun larri eta sendaezina du, eta neurri aringarrien bidez baino ezin da tratatu, eta, beraz, espelxean egoteak horiek zaildu ditzake”.

URTARRILAK 15**Lau lekualdaketen****iragarpenea eta 3. gradu bat**

Espelxe Instituzioak iragarri du Patxi Markes Euskal Herriko espelxe batera (Zaballa) ekarriko dutela eta Aitor Agirrebarrena Villabonakora, Jon Bienobas Dueñasekora eta Iñaki Etxeberria El Duesokora eramango dituztela. Bestetik, Unai Fanori 3. gradua eman diotela iragarri dute.

URTARRILAK 15**Bigarren gradua**

Picassenten dagoen Idoia Mendizabal EIIOk bigarren graduan sailkatu du.

URTARRILAK 16**Lekualdaketa gauzatuak**

Karlos Apeztegia Ocañako espelxetik (520 km) Iruñeko espelxera hurbildude. Bestetik, Manex Castro Puerto III espelxetik (1020 km) Darocako espelxera (345 km), Manex Zubiaga Valencia III espelxetik (600 km) Burgosekora (215 km) eta Imanol Inziarte Topaseko espelxetik (460 km), Jon Crespo Murcia II espelxetik (820 km) eta Jon Etxeberria Oiarbide Castello II-ko espelxetik (480 km) El Duesokora (170 km) lekualdatu dituzte.

URTARRILAK 20**Alaitz Aramendi Brievan**

Estatu frantsesetik espanyiaratua izan eta Alcalan espelxeratu ostean, Brievako espelxera (475 km) lekualdatua izan da preso politiko orozkoarra.

URTARRILAK 22**Ostiraleko Iragarpena**

Espelxe Instituzioak iragarri du Zigor Orbe Puertotik eta Unai Lopez de Okariz Darocatik Euskal Herriko espelxe batera (Zaballa) ekarriko dituztela, Diego Ugarte Granadako espelxetik Mansillakora eta Julen Atxurra Aranjuezetik eta Raul Fuentes Soto del Realetik El Duesoko espelxera era-mango dituztela ere.

URTARRILAK 23**Lekualdaketa gauzatuak**

Koldo Mariñelarena Garziandia, Teixeiroko espelxetik (600 km) Dueñaseko espelxera (310 km), Endika Garate Galarza Puerto I espelxetik (1020 km) El Duesokora eta Fermín Vila Mitxelena Villenako espelxetik (700 km) Zuerakora (245 km) lekualdatu dituzte.

URTARRILAK 27**Antton Troitiño****egoera larrian**

Antton Troitiño preso donostiarrik duen gaixotasun larriaren aurrean aringarri bezala hartzen ari den kimioterapia tratamendua uztea erabaki duela jakinarazi dio bere abokatuarri. Izan ere, ez zaio batere bideragarri egiten tratamendua jarraitza espelxera-tze-baldintzak gaindi ezinak direlako.

URTARRILAK 27**Picassent itxita**

Covid-19arekin 150 bat preso kutsatuta eta beste 500 bat berrogeialdian egoenik, Picassenteko espelxea erabat itxi dute. Bertan behera gelditu dira bisitak, aurrez-aurrekoak, kanpoko osasun arreta, aktibitate zein tailer guztiak.

URTARRILAK 29**Herrera iragana da**

Espelxe Instituzioak Sergio Polo Zaballara gerturatuko duela iragarri ostean Herrera de la Mancha, Euskal pre-

soen suntsipenerako aukeratutako eta prestatutako espelxa, euskal presorik gabe geldituko da. Beste aldetik, Gorika Vidal Zaballara gerturatuko dutela eta Juan Ramon Karasatorre El Duesoko espelxera, Ibai Beobide Burgoskora eta Mattin Sarasola Dueñasekora eramango dituztela iragarri zuen Espelxe Instituzioak.

URTARRILAK 29**Bigarren gradua**

Zaballan dagoen Garikoitz García Arrieta EIIOk bigarren graduan sailkatu du.

URTARRILAK 30**Senideen istripua**

Mikel Arrieta preso politiko erreenteriarren lagun batek kotxe istripu bat jasan du Soriatik bueltan, bisita egin ostean. Zorionez, kalte fisikorik ez du izan.

OTSAILAK 2**“Karpov” preso ohia hil da**

Juan Mari Insausti Mujika “Karpov” preso ohi beasaindarra bihotzekoak jota hil da 53 urte zituelarik.

OTSAILAK 2**Espelxeak “blindatzeko” agindua**

Instituzioaren esanetan, Covid-19aren hedapena gelditzeko, ahozko zein bereziak diren komunikazioak, irteera baimenak eta kultur, kirol edo formazio ekimenetarako kanpoko pertsonen sarrera bertan behera geldituko dira. Neurriak 15 egunez egongo dira indarrean.

OTSAILAK 3**Olga Comes Iruñean**

Olga Comes Aranbillet Villabonako espelxetik (Asturias, 440 km) eta Alcalako espelxetik pasatu ondoren Iruñeko espelxera heldu da.

OTSAILAK 5**Hiru Euskal Herrira****eta bi periferiara**

Espelxe Instituzioak iragarri du Iñaki Arakama, Roberto Lebrero eta Iñaki Armandariz Euskal Herriko espelxe batera (Zaballa) ekarriko dituztela eta

Euskal preso eta iheslariak etxera!

OTSAILAK 5

Antton Troitiño kalean

Baldintzapeko askatasunean aterada Antton Troitiño preso politiko donostiarra, espoxean 30 urte baino gehiago eginda. Gaixotasun larri bati aurre egin behar dio donostiarrok



OTSAILAK 15

Oier Andueza kalean

Hogeitako urteko espoxealdia bete ostean, Basauriko kartzelatik aterada.



Jose Maria Novoa Mansillako espoxera eta Beñat Aginagalde Dueñasekora eramango dituztela.

OTSAILAK 5

Liher bigarren gradua

Burgosen dagoen Liher Aretxabaleta bigarren graduau sailkatu du EIIOk.

OTSAILAK 6-7

Komunikazioen etena

Barne Ministerioaren gomendio jarratuz, estatu espanoleko kartzela gehienetan bertan behera gelditu dira komunikazioak 15 eguneko.

OTSAILAK 12

Beste bost hurbilketen iragarpena

Espoxe Instituzioak iragarri du Gorka Loran Zaballara eta Juan Karlos Subijana Basaurira ekarriko dituztela eta Bittor Franco Logroñoko espoxera, Agustin Almaraz Zuerakora eta Jon Kepa Preciado Dueñasekora eramanago dituztela.

OTSAILAK 12

Vicario bigarren graduan

Burgosen dagoen Gregorio Vicario Sestien bigarren graduau sailkatu du Espoxe Instituzioak.

OTSAILAK 19

Lekualdaketen iragarpene berria

Espoxe Instituzioak iragarri du Mikel Otegi Euskal Iruñera ekarriko dutela eta Francisco José Ramada Iruñea-ko espoxetik Martutenekora aldatu-ko dutela. Bestetik, Fernando Garcia Jodrá Mansillako espoxera eta Gurutz Agirresarobe Logroñokora eramango dituztela iragarri dute ere.

OTSAILAK 24

Iñaki Arakama Zaballan

Iñaki Arakama Mendia preso politiko gasteiztarra Sevillako espoxetik (990 km) Zaballako espoxera hurbildu dute.

OTSAILAK 26

Cordoba hustuko da

Ainhoa Barbarin Valentziatik Zaballara ekarriko dutela eta Eneko Goieaskoe-

txea eta Xabier Makazaga A Lamatik El Duesokora eramango dituztela iragarri du Espoxe Instituzioak. Hortik aparte Cordobako presondegia hutsik geratuko da Anabel Egues handik Villabonako espoxera eramango dutelako.

MARTXOAK 5

Agur A Lama

Galizako espoxeak husteko bidean bost lekualdatze gehiago iragarri ostean. Gorka Martinez Ahedo El Dueñora mugituko dutenean ez da A Laman euskal presorik geldituko. Gor-karen lekualdaketa aparte hiru euskal preso Euskal Herriratuko dituela (Mikel San Argimiro eta Aitor Esnaola Soriatik Martutenera eta Asier Karrera Dueñasetik Zaballara) eta Josu Ordoñez Puerto I espoxetik Topaseko espoxera eramango dituztela jakinari zu Espoxe Instituzioak

MARTXOAK 5

Bigarren gradua

Zueran dagoen Txetxu Barrios Martin bigarren graduau sailkatu du EIIOk.

MARTXOAK 8

Irati gurasorik gabe Euskal Herrira heldu da

Hiru urte bete ostean, Bea Etxebarriaren eta Iñigo Zapirainen alaba den Irati bere gurasoengandik banatu dute. Gu-rasoek Aranjuezeko espoxean preso dauzkate, gaur gaurkoz. Irati 88. mo-txiladun umea bihurtu da.

MARTXOAK 9

Egiteke dauden hurbilketak gauzatzeko

Etxeratek salatu du senitartekoek bizi duten ziurgabetasun eta larritasun egoera jasangaitza dela, 40 presotik gora Euskal Herriko edo gertuko espoxeetara gerturatzen zain baitaude. Hurbiltze horietako batzuk duela hiruzpalau hilabete iragarri zituzten eta guztira, zain daudenak, 48 familia dira. Etxeratek uste du oraindik egiteke dauden hurbilketak gauzatzeko unea izateaz gain, astero egiten den lekualdatze-erritmoa handitzeko unea dela, lehenbailehen espoxe-mapa berria errealitate bihurtzeko.

Bada garaia

- Larriki gaixo
- Zigor batuketa
- Baldintzapeko askatasunerako epeak
- Gurasoa
- +60 urte
- +70 urte
- +15 15 urtetik gorako espelxeadia aurten
- 2. gradua
- 3. gradua
- * 100.2 artikuluak malgutasun printzipioa sartzen du, sailkapen graduatako bakoitzaren aspektuak konbinatz zigor-betetze eredua ezarriz.

ETXEAN PRESO

ARABA

Martínez Garcia, Idoia +23

BIZKAIA

Martín Hernando, Jesus María +18
Foruria Zubialde, José Ramón +17

GIPUZKOA

Etxaniz Alkorta, Sebas +18
Gogorza Otaegi, Aitzol +21
Uranga Salbide, Patxi %
Lasagabaster Anza, Olatz %

LAPURDI

Haranburu, Frederic +31

PARIS

Urrutikoetxea Bengoetxea, Iosu

Estatu espanyoleko espelxeen urruntasuna Donostia-tik zenbatua.

Estatu frantseseko espelxeen urruntasuna Bilbo-tik zenbatua.

EUSKAL HERRIAN

CP ARABA

ZABALLA

C.P. Araba
Portillo San Miguel, 1. N-1, km. 340
01230, Langraitz (Araba)
Agirre Ibañez, Xabier

Arakama Mendi, Iñaki +23
Armendariz Izagirre, Iñaki +22
García Arrieta, Garikoitz
Karrera Arenzana, Asier +20
Lauzirika Oribe, Karmelo +15
Lebrero Panizo, Roberto +19
Loran Lafourcade, Gorka +17
López de Okariz, Unai +19
Markes Zelaia, Patxi +22
Orbe Sevillano, Zigor +16
Polo Escobes, Sergio +21
Saenz Olarra, Balbino +18
Vidal Álvaro, Gorka +16
Barbarin Iurrebaso, Ainhoa +18

BESARKADA ETXEA - Gasteiz

Iparragirre Burgoa, Ibon
AITA MENNI OSPITALEA - Arrasate
Arronategi Azurmendi, K. +23

CP BILBAO

BASAURO

Lehendakari Agirre 92
48970, Basauri (Bizkaia)
Fano Aldasoro, Unai

Subijana Izquierdo, Juan Carlos +18

CP DONOSTIA

MARTUTENE

Martutene kalea, 1
20014, Donostia (Gipuzkoa)
Labeaga Garcia, Urko % +22
Salaberria Etxebeste, Emilio +18

Arregi Erostarbe, Joseba +29

Aristain Gorosabel, Javier

Esnaila Dorronsoro, Aitor

Ramada Estevez, Fco. José +19

San Argimiro Isasa, Mikel +18

Jauregi Amondarain, Oskarbi +19

CP PAMPLONA I

IRUÑEA

C/ Colina Santa Lucía, s/n,
31012 Pamplona (Nafarroa)

Apeztegia Jaka, Karlos +23

Arizkuren Ruiz, Josetxo +60 +21

Otegi Unanue, Mikel +17

Pérez Aldunate, Xabier +15

Arriaga Martinez, Josune +60

Comes Arranbillet, Olga

ESTATU ESPAINOLAN

C.P. EL DUESO SANTOÑA

170 km - 1h 58'

Avenida de Berriá SN
39740 Santoña (Cantabria)
Agote Cillero, Arkaitz 2
Atxurra Egurrola, Julen 2 +60 2 1 2 +24
Borde Gaztelumendi, Joseba 2 +60 2 +18
Crespo Ortega, Jon 2 2 +18
Coto Etxeandia, Egoitz 2 2 +18
Etxeberria Oiarbide, Jon 2
Etxeberria Martin, Iñaki 2 +34 2 +18
Fuentes Villota, Raúl 2 2
Garate Galarza, Endika 2 2 +60 +16
Goieaskoetxea Arronategi, Eneko 2 2
Herrera Vieites, Aitor 2 +17
Herrador Pouso, Juan Carlos 2
Inziarte Gallardo, Juan Manuel 2 +65 2 2
Karasatorre Aldaz, Juan Ramón 2 2 2 +19
Telleria Uriarte, Angel 2 +60 2
Makazaga Azurmendi, Xabier 2 +19
Martínez Ahedo, Gorka 2 2 2 +23
Armendariz G.Langarika, Lierni 2 +18 +20

C.P. LOGROÑO

170 km - 2h 07'

Calleja Vieja, 200, Apdo. 217
26006 Logroño
Agirresarobe Pagola, Gurutz 2 2
Aiensa Laborda, Ibai 2 +18
Aiensa Laborda, Mikel 2 +19
Aragon Iroz, Santiago 2 2 +19
Franco Martínez, Bittor 2 2 2 +18
Fresnedo Gerrikabeitia, Aitor 2 2 +24
Lupiáñez Mintegi, Gorka 2 2
Mardones Esteban, Asier 2 2 +16
Narvaez Goni, Juan Jesus 2 2
Otegi Eraso, Andoni 2 2 2 +18
Pérez Zorriketa, Ugaitz 2 +18
Alberdi Uranga, Itziar 2 2
Oña Ispizua, Josune 2 2 +16
Saez de la Cuesta, Alicia 2 2 +19

C.P. BURGOS

215 km - 2h 17'

Ctra. De Villamar, s/n Apdo. 253
09071 Burgos
Arri Pascual, Álvaro 2 2 +25
Aretxabaleta Rodriguez, Liher 2 2 2
Beobide Arza, Ibai 2 2
García Aliaga, Aitor 2 +19
Segurola Beobide, Joseba 2 2 +17
Sola Campillo, Aurken 2
Vicario Setien, Gregorio 2 +60 2 +19
Zubiaga Bravo, Manex 2 2 +18
Zurutuza Sarasola, Jose Antonio 2 +16
Zubiaurre Agirre, Jon 2 +19

C.P. ZARAGOZA

ZUERA

245 km - 2h 54'

Carretera Nacional 330, km. 539
50298 Zuera (Zaragoza)
Agirre Lete, Juan Luis 2 2 2 +24
Almaraz Larrañaga, Agustín 2 2 2 +25
Azurmendi Peñagarikano, Mikel 2 2 2 +22
Barrios Martin, José Luis 2 2 +22
Bilbao Gaubeka, Iñaki 2 +22
Garcés Beitia, Iñaki 2 2 2 +22
Lerin Sánchez, José Ángel 2
Solana Matarran, Jon Igor 2 2 +20
Merino Bilbao, Guillermo 2 2 +20
Martínez de Osaba Arregi, Igor 2 2 +21
Murga Zenarruzabeitia, Andoni 2 2 +24
Vila Mitxelena, Fermín 2
Pérez Aristizabal, Eider 2 2 +19
Pedrosa Barrenetxea, Maite 2 2 2 +22

C.P. DAROCA

ZARAGOZA

345 km - 3h 31'

Ctra. Nombrevilla, s/n
50.360 Daroca (Zaragoza)
Bengoa López de Armentia, Asier 2 2
Castro Zabaleta, Manex 2 2
Gallaga Ruiz, Javier 2 2 +60 +22
Gurtubai Sánchez, Sebas 2 2 +18
Marcos Álvarez, Faustino 2 2
Portu Juanena, Igor 2 2

C.P. SORIA

260 km - 2h 57'

c/ Marqués del Saltillo n. 1
42071 Soria
Arrieta Llopis, Mikel 2 +34 +21
Arruarte Santacruz, Garikoitz 2 +34 +17
Altable Etxarte, Jesús Ma 2 2 +60 2 +26
Bravo Saez de Urabain, Zigor 2 2
Rodriguez López, Asier 2

C.P. DUEÑAS LA MORALEJA

PALENCIA

310 km - 3h 03'

Carretera P-120
34210 Dueñas (Palencia)
Aginagalde Ugartemendia, Benat 2 2 2
Aranburu Sudupe, Gotzon 2 +21
Besante Zugasti, Juan Carlos 2
Benzobas Arretxe, Jon Mikel 2 2 +21
Borrero Toribio, Asier
Goikoetxea Gabirondo, Andoni
Iglesias Chouzas, Juan Carlos 2 2 2 +21
San Pedro Blanco, Jon Mirena 2 2 2 2 +25
Olaizola Baseta, Aitor 2 +19
Maurtua Eguren, Aitzol 2 2 2 +18
Mariñelarena Garziandia, Luis 2 +19
Sarasola Yarzabal, Mattin 2
Vallejo Franco, Iñigo 2 +17

C.P. VALLADOLID

VILLANUBLA

355km - 3h 36'

Ctra. Adanero - Gijón km.94
47620 Villanubla (Valladolid)
Zabalio Beitia, Xabier 2 2 2 +18

C.P. LEÓN

MANSILLA

370 km - 3h 36'

Finca Villahierro
24210 Mansilla de las Mulas (León)
García Jodrá, Fernando 2 +20
Ginea Sagasti, Josu 2 2 +18
Guridi Lasa, Iñigo 2 +20
Lima Sagarna, Iker 2 2 +18
López Anta, Ángel 2 2 +18
Novoa Arroniz, Jose Mari 2 2 +21
Rubenach Roiz, Jon 2 +17
Ugarte López de Arkaute, Diego 2 +16

C.P. ASTURIAS

VILLABONA

385 km - 3h 57'

Finca Tabladillo (AS17-Avilés)

33480 Villabona (Asturias)

Agirrebarrena Beldarrain, Aitor    +18

Berasategi Eskudero, Ismael    +17

Blanco Santisteban, Zigor    +18

García Justo, Asier   +19

Gómez Ezkerro, Jesus María    +20

Larretxea Mendiola, Joanes   

López de la Calle Gauna, Alberto    +16

Egues Gurrutxaga, Ana Belen +19

Gartzia Montero, Ainhoa   +17

Yañez Ortiz de Barron, Iratxe 

C.P. TOPAS

SALAMANCA

460 km - 4h 32'

Ctra. N-630, km. 314

37799 Topas (Salamanca)

Ordoñez Fernández, Josu   +19

Zaldua Iribarri, Itsaso 

C.P. ÁVILA

BRIEVA

475 km - 4h 09'

Carretera de Vicolozano, Apdo. 206

05194 Brieva (Ávila)

Aramendi Juanena, Alaitz

López Resina, Dolores   +19

C.P. MADRID I

ALCALÁ

450 km - 4h 49'

Carretera de Alcalá Meco, km. 4,5

28803 Alcalá de Henares (Madrid)

Jauregi Espina, Jaione  +60

Iparragirre Guenetxea, Marixol   +16

C.P. MADRID V

SOTO DEL REAL

430km - 4h 26'

Carretera M-609, km. 3'5

28791 Soto del Real (Madrid)

Garitagoitia Salegi, Iurgi 

Martitegi Lizaso, Jurdan  

Reta Frutos, Iñaki  

C.P. MADRID VI

ARANJUEZ

520km - 5h 07'

Carretera N-400, km. 28

28300 Aranjuez (Madrid)

Gutiérrez Carrillo, Iñigo   +18

Zapirain Romano, Iñigo 

Etxebarria Caballero, Beatriz 

Lizarraga Merino, María + Umea  

C.P. CASTELLÓ II

ALBOCASSER

480 km - 5h 18'

Paraje Mascarell, CV-129, km. 15

12140 Albocasser (Castelló)

Iragi Gurrutxaga, Harriet   +20

Zelarain Ortiz, Oskar    +18

C.P. CASTELLÓ I

PICASSENT

575 km - 5h 39'

Carretera de Alcore, km. 10

12006 Castelló

Cano Hernandez, Pedro María +18

Gallastegi Sodupe, Orkatz +17

C.P. VALENCIA III

PICASSENT

600 km - 5h 45'

Centro Penitenciario Apdo. 1.002

46220 Picassent (Valencia)

Badiola Lasarte, Asier  

González González, Jon    +16

Mendizabal Mujika, Idoia    +15

C.P. TEIXEIRO CURTIS,

A CORUÑA

600 km - 5h 59'

Carretera de Paradela s/n

15310 Curtis (A Coruña)

Eskudero Balerdi, Gregorio   +18

C.P. ALACANT II

VILLENA

700 km - 6h 52'

Carretera Nacional 330, km. 66

03400 Villena (Alicante)

Ayestaran Legorburu, J. Lorenzo   +18

Goikoetxea Basabe, Arkaitz 

C.P. ALACANT I

FONTCALENT

745 km - 7h 15'

Pol. la Vallonga, s/n Apdo. 5.050

03113 Alacant

Badillo Borde, Irkus    +16

C.P. MURCIA II

CAMPOS DEL RIO

820 km - 7h 55'

Paraje Los Charcos

30191 Campos del Rio (Murcia)

Izpura Garcia, Mikel   +21

Palacios Abad, Gorka   +17

San Sebastián Gaztelumendi, Mikel

Troitiño Ciria, Jon    +15

C.P. ALBOLOTE

GRANADA

855 km - 8h 19'

Carretera Colomera km. 6 Apdo. 2.062

18220 Albolote (Granada)

Bilbao Solaretxe, Unai  +18

Miner Villanueva, Imanol  +18

Olarra Guridi, Jon   +18

Mujika Goñi, Ainhoa   +18

C.P. SEVILLA II

960 km - 9h 33'

Paraje las Mezquillas SE 451 km. 5,5

41530 Morón de la Frontera (Sevilla)

Arzalluz Goñi, Asier   +18

Etxabarri Garro, Juan Ma   +22

Etxeberria Goikoetxea, Garikotiz 

Olabarrieta Colorado, Iker  +15

C.P. HUELVA

1.000 km - 9h 53'

Carretera de la Rivera, s/n

21610 Huelva

García Gaztelu, Xabier   +20

Gallastegi Sodupe, Irantzu    +21

C.P. ALMERÍA

1.005 km - 9h 40'

Carretera Cuevas de los Ubedas, km. 2,5

04071 El Alquián (Almería)

Krutzaga Elezkano, Iñaki +20

Viedma Morillas, Alberto +19

Gallastegi Sodupe, Lexuri   +18

ESTATU FRANTSESEAN

C.P. PUERTO I CÁDIZ

1.020 km - 10h 10'

Carretera Jerez-Rota,
km. 6, 4 Apdo. 555
11500 Puerto de Santa María (Cádiz)
Elejalde Tapia, Fernando   +23

C.P. PUERTO III CÁDIZ

1.020 km - 10h 10'

Carretera Jerez-Rota,
km. 6, 4 Apdo. 555
11500 Puerto de Santa María (Cádiz)
Barreras Díaz, Oskar   +23
Cotano Sinde, Aitor
Dorronsoro Malaxetxearria, J.M.    +27
Etxeberri Garaikoetxea, J. Mari +18
Parot Navarro, Unai    +31

MONT DE MARSAN C.P.

260 km - 1h 51'

Chemin de Pémégnan B.P. 90629
40.006 Mont-de-Marsan Cedex
Etxaburu Artetxe, Aitzol 
Goienetxea Iragorri, Xabier
Iruretagoiena Lanz, Luis 
Martinez Bergara, Fermin   +16
Mujika Andonegi, Ander
Sirvent Auzmendi, Ekaitz
Suberbiola Zumalde, Igor
Urbieta Alkorta, Josu

LANNEMEZAN C.P.

330 km - 2h 18'

Chemin de la Plaine B.P. 166
65.307 Lannemezan Cédex
Abaunza Martínez, Javier +18
Agerre, Didier  +19
Agirregabiria del Barrio, Arkaitz 
Aspiazu Rubina, Garikoitz 
Esparza Luri, Iñaki  +16
Esnal, Jakes   +31
Fernández Iradi, Ibon   +17
Iriondo Iarza, Aitzol
Karrera Sarobe, Mikel 
Maiza Artola, Gurutz   +70
Oiartzabal Txapartegi, Asier  +19

MURET C.D.

425 km - 3h 08'

Route de Seysses B.P. 312
31.605 Muret Cédex
Fernández Aspurtz, Joseba
Parot Navarro, Ion   +31

RENNES C.P.

795 km - 7h 39'

18 bis, Rue de Châtillon B.P. 3.107
35.031 Rennes Cédex
Moreno Martínez, Itziar

ROANNE C.D.

845 km - 7h 58'

Georges Mandel B.P. 10.008
42.311 Roanne Cédex
Beyrie, Lorentxa  +19

REAU SUD

FRANCILIEN C.P.

930 km - 8h 33'

CR 8 Lieu dit du Moulin à Vent
77.550 Réau
Lesaka Argüelles, Izaskun
Ozaeta Mendikute, Ainhoa
Sorzabal Diaz, Iratxe 



EPPK:

Dispertsio eta urruntasunaren mapa

